

LAISVE
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y., 11417
Tel. Michigan 1-6887

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1979.

LAISVE

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVE—LIBERTY
Dukartsavaitinis
Dalyje Queens apskrities (N. Y.) \$10.00
Kanadoje \$10.00
Kitur užsienyje 12.00\$
Jungtinėse Valstijose \$9.00
Pavienio egzemp. kaina 10 centų

KRISLAI

Ko ten daugiau reikia: religijos ar duonos? Ką atstovauja V. Brizgys? Adenaueris pasitrauks. Lėdas pralaužtas.

Rašo R. Mizara

Svarstydamos Lotynų Amerikos problemas, Čikagos marjonų laikraščio bendradarbis P. S. primena: "vien ekonominės paramos P. Amerikos nuo komunizmo neišgelbės. Ten reikia sutelkti visas galimas jėgas religinio, dorinio ir intelektualinio lygio pakėlimui."

Pasirodo, kad P. S. neturi jokio nusimanyimo apie Lotynų Amerikos istoriją. Pagaliau rožančinis ir škaplerinis publicistas gal kitaip ir nepajėgia samprotauti ir rašyti.

Per daugiau kaip 400 metų Centrinės ir Pietinės Amerikos žmonės buvo brūkama katalikų religija ir "krikščioniškoji dora".

Kortezas su kardu ir kryžiumi, plėsdamas ir vergdamas aztekų tautą, Centrinėje Amerikoje, bruko jiems religiją, statė bažnyčias, kūrė misijas.

Pizaro dar baisiau teriojo aukštai kultūroje pakilusią inkų tautą ten, kur šiandien yra Peru respublika.

Deja, sako Getė:

Bažnyčia, pinigai ir karaliai
Priest negali niekad iki valiai...

Visose Lotynų Amerikos respublikose bažnyčių — aibės, bet nėra mokyklų, ir milijonai žmonių gyvena pusbdžiai neįsivaizduojamame skurde.

Daugumoje Lotynų Amerikos respublikų konstitucijose įdėti specialūs straipsniai, kad šalies prezidentu tegali būti tik katalikas.

Bet visa tai nepalengvina milijonams darbo žmonių gyvenimo. Todėl jie bruzda, kyla, kovoja.

Lotynų Amerikos liaudis šiandien nori ne daugiau religijos, ne "krikščioniškos doro", o darbo, duonos ir pastogės.

Lotynų Amerikos liaudis, nori, kad žemė būtų atimta iš tų, kurie jos nedirba, ir atiduota tiems, kurie dirba. Kad visokie gamtos turtais ir pramonė būtų nacionalizuota.

Ne, ne daugiau kunigų, ne daugiau bažnyčių Lotynų šalių darbo žmonės nori; jie nori daugiau laisvės, duonos, darbo, mokyklų.

Kitame marjonų "Draugo" numery V. K. rašo, būk visuotiniame bažnyčios susirinkime Romoje lietuviams atstovauja vyskupas V. Brizgys.

Ar gi tai tiesa?

Nel V. Brizgys Amerikoje gyvena "ant loskavos duonos" — jis čia neturi jokios, net mažiausios parapijos. Na, o lietuvių katalikus, priklausančius bažnyčioms, atstovauja vyskupai — airiai bel viekliai.

Lietuvos tikintiesiems pasauliniame bažnyčios susirinkime atstovauja vyskupijų valdytojai kanaanikai: Juozas Stankevičius, Česlovas Kuraitis ir Povilas Bakys.

Taigi, pagaliau jau atsiųsime Vakarų Vokietijos kanceleris Konradas Adenaueris. Jo vietai jau seniai paskirtas Liudvikas Erhardas. Abudu jiedu tos pačios krikščionių partijos lyderiai.

Adenaueris buvo sutelkęs: dą nuo Kubos.

Pietų Vietnamo Liaudies kovos ir JAV planai

Washingtonas. — Jungtinės Valstijos paruošė naujus planus veiklai Pietų Vietname. Pentagonas tvirtina, kad jau "1965 metais bus įveikti partizanai." Bet tas pats buvo sakyta ir prieš trejus metus, kada JAV pradėjo ten siųsti marinkus, lakūnus ir visokių karo specialistus.

JAV vyriausybė atšaukė iš Pietų Vietnamo John Richardsoną, buvusį Centrinės Žvalgybos Agentūros (CIA) viršininką, nes pasitvirtino, kad jis veikė Ngo Dinh Diemo valdžios nuvertimui.

Tuo pat kartu, kad padarius spaudimą ir Ngo Dnh Diemo valdžiai, idant ji būtų paklusnė Washingtonui, tai JAV sulaukys dalį jam pagalbos, bet nesulaukys ginklų ir amunicijos, kuri Diemui reikalinga karui prieš savo šalies liaudį — partizanus.

Buvusioje Prancūzijos kolonijoje — Indo-Kinijoje — dabar yra keturios valstybės. Šiaurės Vietname, kuris užima 62,000 kvadratinų mylių plotą ir turi 17,000,000 gyventojų, gyvuoja darbo žmonių — Liaudies respublika.

Kambodžoje, kuri užima 88,780 kvadr. mylių ir turi 6,000,000 gyventojų, yra progresyvi vyriausybė. Laosas užima 91,000 kvadratinų mylių plotą ir turi 2,000,000 gyventojų.

Pietų Vietnamas užima 65,000 kvadratinų mylių plotą ir turi 15,000,000 gyventojų. TSRS ir Azijos liaudiškos respublikos sako, kad jeigu JAV nesikištų į jo vidaus reikalus, tai ir ten liaudis susitvarkytų.

Provokuoja į karą Jungtinės Valstijos

Mexico City. — Čionai Lotynų šalių diplomatai turi įrodymų, kad Kubos pabėgėliai įsigijo laivų, ginklų ir amunicijos ir ruošiasi invazijai į Kubą. Jie lavina si Lotynų Amerikos šalyse ir JAV bazėse. Užpuolimas turįs prasidėti ateinančią lapkričio mėnesį.

Invazijos priešakyje stovįs buvęs Nikaragvos prezidentas Luis Somoza, buvęs Kubos prezidentas Prio Socarras ir 1961 m. buvusios invazijos vadas Manuelis Artime. Kubos pabėgėliai tvirtina, kad jų invazija įvėls į karą prieš Kubą ir Jungtines Valstijas.

IŠ VISO PASAULIO

Tripolis. — Čia Jungtinės Valstijos turi milžinišką karo laivyno Wheelus bazę. Ji užima 3,000 akrų. Joje yra virš šimto bombonešių ir mūšio lėktuvų, 5,000 lakūnų, mechanikų ir kitokio personalo. JAV Libijai per metus moka \$10,000,000 nuomos.

Madridas. — Ispanijoje yra 13,735 kaliniai.

aplank save Globkes ir kitokius hitlerinius liaudies priešus.

Ką darys naujas kanceleris, kokia bus jo politika, liekasi palaukti ir pamatyti. Tikėtis iš jo daug ko gero neverta. Tačiau blogesnis už Adenauerį Erhardas turbūt nebus.

Prezidento Kenedžio pranešimas, kad JAV valdžia leidžia fermeriams parduoti socialistinėms šalims kviečius — sveikintinas.

Vadinasi, ekonominio boikoto ledas jau pralaužtas! Reikėtų daryti ir kitą žingsnį: nuimti ekonominę blokadą nuo Kubos.

Lisabonas. — Portugalijos armija pradėjo blokaduoti Kongo respubliką ties Angolos siena. Portugalų pavergta Angola subežiuojasi su Kongo virš 1,000 mylių išilgai Kongo, Kwango ir Kasajo upių. Portugalai tvirtina, kad Angolos partizanai ginklų ir amunicijos gauna iš Kongo.

Paryžius. — Prancūzijos karo ministras praneša, kad prancūzų karo lėktuvai "Mirage-IV" jau ginkluoti atominėmis bombomis, kurių kiekviena turi 1,000 tonų dinamito jėgą.

Bona. — Vaakrų Vokietija vėl pradėjo statyti šešis submarinus po 1,000 tonų italpos. Jie skiriami veikti Baltijos jūroje.

Detroitas. — Čionai veikia "Mafia" gauja, kuri per metus nelegaliais būdais gauna apie \$150,000,000 pajamų.

'LAISVĖS' VAJUS

GAVIMUI NAUJŲ SKAITYTOJŲ
Vajus prasidėjo spalio 1 d. ir tęsis iki gruodžio 31 d.

KONTESTANTŲ STOVIS DABAR YRA TOKS:

So. Boston, Mass.	PUNKTAI
Chicago, Ill.	624
Connecticut valstija	507
J. Gendrenas, St. Petersburg, Fla.	210
N. J. valstijos vajininkai	196
J. Žebrys, Cleveland, Ohio	180
Brooklyn, N. Y.	144
Geo. Shimaitis, Brockton, Mass.	136
J. Daugirda, Lowell, Mass.	120
Scranton, Pa.	72

J. Zemaitis, Baltimore, Md. 34

Pirmieji vajaus rezultatai:
So. Bostono vajininkės labai puikiai įžengė į vajų. H. Tamašauskienė prisuntė dvi naujas prenumeratas, ir Mary Kvetkienė taipgi prisuntė dvi naujas prenumeratas ir atnaujinimų.

Malonū pranešti, kad iš Čikagos apsiėmė darbuotis vajuje darbšti "Vilnės" knygvedė Mildred Savukynaitė-Friberg. Ji prisuntė naują prenumeratą ir atnaujinimų. Jai ir pagalba atėjo sunauja prenumerata ir atnaujinimu žinomas čikagietis Antanas Litvinas.

Pirmutiniai rezultatai iš Connecticut valstijos atėjo nuo M. Svinkūnienės, su atnaujinimais. Ja sekė J. Čepukaitis iš Forestville su atnaujinimais. Daug sėkmės jiems abiem.

Iš New Jersey valstijos sulaukėme atnaujinimų nuo darbštaus ir gero vajininko Antano Stripeikos, elizabethiečio; jam kreditavo naują prenumeratą Leonas Pošiūnas, jo kaimynas.

Nepasiduoda ir J. Gendrenas, St. Petersburg, Fla. Jis įstojo garbingai į vajų su nauja prenumerata ir atnaujinimu (Tąsa 5-tame puslapyje)

Uragano žala, -- pasaulinė cukraus gamyba ir kainos

New Yorkas. — Po to, kai buvo iš Kubos pranešta, jog uraganas "Flora" sunaikino apie pusę cukrinių nendrių, tai cukraus žinovai daro išvadą, jog jo kaina bus pakelta.

1962 metais pasaulyje buvo pagaminta 51,870,000 tonų cukraus, o suvartota 55,273,000 tonų. Reikia, suvartojimas pagaminimą viršijo beveik penkiais milijonais tonų. Padengti gamybos nedateklių buvo nesunku, nes nuo pirmesnių metų buvo likę virš 17,000,000 tonų cukraus.

Bet 1963 metais tas rezervas žymiai sumažės, o cukraus bus suvartota dar daugiau. Gi jo gamyba bus apie penkiais milijonais tonų mažesnė, kaip buvo 1962 metais.

Kuboje cukraus gamybai pakenkė uraganas, o Tarybų Sąjungoje cukrinių runkelių užauginimui — sausra.

MIRĖ TSRS SENA MOKSLININKĖ

Maskva. — Sulaukus 92 metų amžiaus mirė Dr. Olga Lepešinskaja. Ji buvo žymi biologijos mokslų žinovė. Ji nurodinėjo, kad jeigu žmonės gyventų tinkamomis sąlygomis, tinkamai maitintųsi, tai jų amžius būtų apie 150 metų. Daktarė buvo ir kalbų žinovė.

UŽ TAIKĄ

New Delhi. — Kwame Nkrumahas, Ganos prezidentas, prisuntė Indijos premjerui Nehru laišką. Jis klausia, ar Indija dalyvautų konferencijoje, kurią sušauktų Afro-Azijos valstybės išsprendimui Indijos ir Kinijos sienos nesutikimu.

Londonas. — Atvyksta Laoso premjeras Phouma.

ZUVO VIRŠ 10,000 ŽMONIŲ

Washingtonas. — Per trumpą laiką per įvairias gamtos nelaimes žuvo virš 10,000 žmonių. Sokplėje nuo žemės drebėjimo žuvo virš 2,000, Pakistane nuo tokios pat nelaimės — 3,000. Nuo "Floros" uragano — apie 3,500, o dabar Italijoje — apie 4,000.

NUSIZUDĖ SERŽANTAS

Washingtonas. — Pentagonas apkaltino JAV armijos seržantą Jack Ed. Dunlopą, būk jis pardavinėjo TSRS agentams militarines žinias. Liepos 23 d., netoli Fendale, Md., jis nusinuodijo automobilio dujomis. Pentagonas žinią tik dabar paskelbė.

Ammanas. — Jordanija siekia gauti ginklų ir amunicijos iš Tarybų Sąjungos.

TSRS už naujus žingsnius taikos reikalais

Maskva. — Tarybų Sąjungos premjeras Chruščiovas pasiuntė laiškus Anglijos ir Jungtinių Valstijų valdžioms, ragindamas daryti naujus žingsnius užtikrinimui taikos.

Jis žymi faktą, kaip pasaulio žmonės ir valstybių valdžios nuoširdžiai pasitiko Maskvos sutartį — nedaryti atominių bandymų atmosferoje, erdvėje ir vandenyje. Jis sako, kad dabar žmonės laukia kitų susitarimų, kurie vestų prie taikos užtikrinimo. Chruščiovas šiuo tuojau eiti prie sekamų žingsnių:

(1) Pasirašyti nekariavimo sutartį tarp NATO ir Varšuvos apsigynimo sąjungų.

(2) Įsteigti pasaulyje teritorijas, kurios būtų laisvos nuo atominių ginklų.

(3) Veikti, kad nebūtų plačiama branduolinių ginklų gamyba.

(4) Uždrausti skrisdinti branduolinius ginklus sateilitais aplink Žemę.

(5) Sudaryti sąlygas, kad nebūtų galimas pasalingas užpuolimas.

(6) Likviduoti Europoje Antrojo pasaulinio karo palikimą, tai yra, sutvarkyti Vokietiją ir vakarinio Eberlyno reikalus.

Chruščiovas rašo, kad jei šie žingsniai būtų padaryti, tai būtų sutvirtinti taikos reikalai ir būtų paruoštas kelias link pilno nusiginklavimo.

Kuala Lumpur. — Malaju pusiasalyje siautė didelės lietaus audros ir vėjas. Virš 8,000 žmonių liko benamiais.

Uragano "Flora" palikimas

Havana. — Uraganas "Flora" labai daug žalos padarė. Ne tik kad jis sunaikino daug cukranendrių, kavos, tabako, bet daug žuvo kaulių, galvijų ir vištų. Kol kas yra žinoma, kad žuvo tik 32 žmonės, nes buvo dedamos visos pastangos juos gelbėti.

Port-au-Prince. — Haiti respublikoje žuvo virš 3,500 žmonių. Tikras skaičius nežinomas, nes daugelį žmonių nunešė į jūrą. Vėjas sugriovė labai daug gyvenimo namų, yra virš 100,000 benamių.

Kabulas. — Atvyko TSRS prezidentas L. Brežnevas

Dar apie nelaimę Italijoje

Roma. — Kiek tikrai žuvo žmonių Pieve upės srityje, dar nežinoma. Gal bus virš 4,000 aukų. Vietomis net už 15-os mylių atstos buvo sunaikinti sodžiai.

Rudens lietus paluosavo kalnų uolas, kurios jau prieš 10 dienų pradėjo šliaužti link vandens rezervuaro. Inžinieriai manė, kad uolos jį pasieks tik apie vidurį lapkričio. Staigiai apie 50,000 kubiškų mastų uolų nuvirto į rezervuarą, kuriame buvo 150,000,000 tonų vandens. Uolų spaudžiamas vanduo išsiveržė per užtvanką, sugadino ją ir pasileido viską naikindamas.

VĒLIAUSIOS ŽINIOS

Roma. — Kitas uolų kalnas šliaužia linkui Vaionto užtvankos ir vandens rezervuaro.

Brewster, N. Y. — New York Central geležinkelio pasažirinis traukinys stotyje įvažiavo į stovintį tavorinį traukinį. Virš 30 žmonių buvo sužeista.

Washingtonas. — JAV apsikeitė kaliniais, paluosuodamos TSRS veikėjus prie Jungtinių Tautų Ivaną Egorovą ir jo žmoną Aleksandrą, o TSRS paluosavo du amerikiečius, kurie buvo ten įkalinti už šnipavimą.

Paryžius. — Sulaukus tik 47 metų amžiaus mirė prancūzų paskilbusi dainininkė Edith Piaf, o paskui mirė 74 metų amžiaus rašytojas ir artistas Jean Cocteau.

Belgradas. — Per savaitę tris kartus labai lijo Skoplės miesto srityje. Nuo lietaus žmonės labai nukentėjo, kurie dar neatsigavo nuo žemės žemės drebėjimo.

Detroitas. — Sulaukęs 70 metų amžiaus mirė A. J. Fisheris, automobilų "būdu" gamintojas.

Plaquemine, La. — Per vieną savaitę policija tris kartus dujų bombomis ir elektrifikuotomis lazdomis išvaikė negrų jaunųjų demonstracijas.

Alžyras. — Alžyro prezidentas Ben Bella tarėsi su Maroko atstovu.

Pekinas. — Lapkričio 2 d. čionai atsidarys Anglijos industrinė paroda.

Londonas. — Anglijos premjeras Macmillanas informavo savo partiją, kad jis pasitrauks iš tos vietos.

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year,	\$9.00	Canada, Lat. Amer., per year,	\$10.00
United States, per 6 months	\$5.00	Canada, Lat. Amer., 6 months,	\$5.50
Queens Co., per year	\$10.00	Foreign countries, per year,	\$12.00
Queens Co., per six months	\$5.50	Foreign countries, 6 months,	\$6.50

Kova tik ideologinė--
sako Čou En-lajus

KINIJOJE LANKĖSI buvęs Japonijos premjeras Tanzanas Išibaši, ir jis ten turėjo pasikalbėjimą su Kinijos Liaudies Respublikos premjeru Čou En-lajumi.

Pasak japonų spaudos, Čou En-lajus, kalbėdamas apie kinų komunistų ir tarybinių komunistų ginčus, pareiškė, jog ginčai esą "tik" ideologiniai, o ne politiniai. Esą, šitie ginčai einą tik partinių lygiu, o ne valstybiniu. Kitais žodžiais, kaip komunistai, kinai su tarybiniais komunistais gali ginčytis ir bartis, bet valstybiniai santykiai tarp Kinijos Liaudies Respublikos ir Tarybų Sąjungos turį pasilikti kaip buvę.

Čou En-lajus toliau pasakė, jog draugiškumo sutartis tarp abiejų valstybių gyvuoja, kaip gyvavo. Ir todėl—

"Jei šiandien kas užpultų Rytų Vokietiją, tai komunistinė Kinija eitu jai talkon, ją remtu, o jei kas užpultų Kiniją, tai mes tikimės, kad Tarybų Sąjunga stotų mums pagalbom."

Jeigu taip būtų, kaip sako Čou En-lus, tai būtų pusė bėdos, bet ar taip iš tikrųjų yra?

Kinijos vadovai, kaip jau ne kartą esame pastebėję, pradėjo pulsti ne tik tarybinius komunistus, o ir tarybinę valstybę, jos vyriausybę. Ir pastaroji davė kinams aštrų atkirtį net dviem ilgais pareiškimais.

Kad Tarybų Sąjunga gintų Kiniją, jei kas ją užpultų, paliūdija ir pati tarybinė vyriausybė. Ji sako: mūsų branduolinės bombos ir kiti ginklai yra pagaminti ir stovi tam, kad galėtume jais apginti ne tik savo šalį, o ir kitas socialistines šalis, įskaitant Kiniją, jei kas užpultų. Ir dėl to tarybinė vyriausybė pakartodama sako kinams: nesigaminkite branduolinių bombų, kadangi jų pagaminimas labai daug kaštuoja; apsigynimui užteks tų bombų, kiek mes jų turime, o jūs, draugai kinai, kelkite savo šalies ūkį ir žmonių gyvenimo lygį.

IDEOLOGINIAI GINČAI — neblogas dalykas, kai jie veda draugiška dvasia, kai jie turi ribas. Bet mums rodo, kinai komunistai nuėjo per daug toli, ir šiandien jiems grįžti nėra lengva.

Ideologinius ginčus geriausia vesti konferencijose; nereikia imtis pasaulinės plėtimės; nereikėtų ieškoti šalininkų-draugų pas trockistus.

Kai kurios Komunistų partijos siūlo, kad būtų suaukta tarptautinė konferencija, kad joje būtų išspręsti visi nesupratimai, iškilę per pastaruosius kelerius metus tarp kinų komunistų ir tarybinių komunistų. Toks sumanymas gauna plataus pritarimo kapitalistinių šalių komunistinėse partijose.

Padūkusi viešnia

PIETŲ VIETNAME valdančiosios klikos (diktatoriaus Diemo marti) Ngo Dinh Nhu važinėja po JAV ir puola tuos, kurie nepritaria budistų persekiojimui, kurie nepritaria kruvinai Diemo diktatūrai.

Ir čia jaisuteiktos visos progos: atidaryta televizija, radijas, spaudos skiltys. Tik tegu ji pliovoja, kas užaina ant liežuvių!

Nuorjorke išeidinėjančio "The Catholic Worker" redaktoriaus teisingai pasakė: ant šitos moteriškos rankų dar neįsėdėjęs žmonių kraujas.

Poniutė Ngo Dinh Nhu atstovauja Pietų Vietnamo valdančiąją kliką, kuri pasilaiko amerikiniiais ginklais ir doleriais. Ir ši boba ant tiek nedėkinga, ir tokia įžūli, kad ji kanda net ir tą ranką, kuri ją peni!

Bet ne tiek tai svarbu. Svarbu, koks pas mus prasiradimas! Ar gi lestina šiai kruvinai diktatoriaus atstovei duoti teisę plepėti, ką ji tik nori, per televiziją, per radiją, per spaudą?!

Tačiau, kad žmogus pagalvoji apie panašius kitus dalykus, tai atrodo "natūralu."

Ne vienas juk pasakys: "Žiūrėkite, kaip JAV senatoriai pagarbiai traktuoja gengsterį J. Valachį. Ir ji taip traktuoja Kongreso rūmuose. Tai ko jūs norite iš televizijos, spaudos ir radio, kurie su pagarba traktuoja Pietų Vietnamo pasiūtėlę?..."

PIETŲ VIETNAME verda pilietinis karas. Liaudis kovoja už laisvę, už demokratiją. Klika, kuriai atstovauja ši poniutė, kariauja prieš liaudį ir net prieš budistus. Na, o JAV remia šią kliką—kasdien išleidžia daugiau nei vieną milijoną dolerių. Jei ne amerikinė talka, ši klika neišsilaikytų.

Amerikos žmonės reikalauja nutraukti teikimą bet kokios šiai klikai paramos, ištraukti iš Pietų Vietnamo amerikinius kariuomenės dalinius; palikti Pietų Vietnamą žmonėms tvarkyti savo reikalus, kaip jiems patinka.

Tokiai akiplēšai, kaip Ngo Dinh Nhu, reikia parodyti duris, reikalaujant, kad ji iš čia kuo greičiausiai išsineštų!

Kas ką rašo ir sako

A. SNIEČKUS APIE
ŽEMĖS ŪKIO REIKALUS

LKP CK pirmasis sekretorius A. Sniečkus parašė ilgą straipsnį (tilpo š. m. spal. 5 d. "Tiesoje") žemės ūkio reikalais. Straipsnis įdomus, nes jis liečia svarbius klausimus. Paduosime skaitytojui kai kurias iš jo ištraukas.

Kolūčiai ir tarybiniai ūkiai, rašo jis, pirmą laiką įvykdė grūdų pardavimo valstybei planą. Šiuo metu sėkmingai superkami grūdai viršum plano. Labai džiugu, kad šis svarbus ūkinis ir politinis uždavinys sprendžiamas greit ir organizuotai. Tuo pačiu žemės ūkio darbuotojai dar kartą įrodė savo aukštą samoninumą ir teisingą pareigos jausmą Tėvynei supratimą.

Respublika pirmą laiką įvykdė metinį kiaušinių supirkimo planą, taip pat vykdė mėsos ir kitų žemės ūkio produktų supirkimo planai.

Kaipgi oras, ar jis šiemet gerai pasitarnavo Lietuvai? A. Sniečkus atsako:

Tiesia, ir šie metai žemdirbiams nebuvo lengvi. Praėjusiais metais dėl gausaus lietaus ir šalto oro žymi dalis pasėlių žuvo arba nesubrendo. Gi nemažų sunkumų ir šiemet sukėlė didelė kaitra ir net sausra augalų augimo laikotarpiu. Tačiau viską nulėmė darnus ir pasiaukojamas kolūkiečių, tarybinių ūkių darbininkų ir visų žemės ūkio darbuotojų darbas.

Kokie gi dabar svarbiausi kolūkiečiams ir visiems žemės ūkio darbininkams uždaviniai? Straipsnio autorius atsako:

Sparčiai vykdančią jėgą kuliama, pirmoje eilėje būtina supilti vasarinių grūdinių kultūrų sėklos fondus. Kiekvienoje kolūkyje ir tarybinėje ūkyje reikiamas vasarinių kultūrų sėklų kiekis turi būti supiltas nepriklausomai nuo kitų fondų supylimo eigos. Ypač svarbu, kad supilta sėkla visur būtų tinkama laikoma ir gerai saugoma. Apsirūpinti pakankamu kiekiu ir aukštos kokybės vasarinių grūdinių kultūrų sėkla — valstybinės reikšmės uždavinys.

Ruduo ne tik atlygina sąžiningus žemdirbius gausiomis gėrybėmis, bet ir sukelia jiems daug naujų rūpesčių. Tačiau šie rūpesčiai nėra negadina darbesių kolūkiečių ir tarybinių ūkių darbininkų, kurie jau baigia nuimti nuo laukų grūdinių kultūrų likučius, kloja linus, ruošia silosą, kasas bulves bei kitus šakniavaisius ir deda pagrindą ateinančių metų derliui. Jie supranta, kad dabar jau nebėra kada dairytis ir spėlioti, ką pirmiausiai daryti. Visi lauko darbai svarbūs, ir visi jie turi būti nedelsiant užbaigti.

Vienas iš svarbiausių šio metų uždavinių — visokeriopai spartinti bulvių, cukrinių runkelių ir kitų šakniavaisių derliaus nuėmimą.

Straipsnyje A. Sniečkus įvardija visą eilę kolūkių ir kolūkiečių, praėjusią vasarą pasižymėjusių gerais darbais.

Svarbu, kad žiemkenčiai šiemet Lietuvoje buvo pasėti anksčiau nei praėjusiais metais, o tai reiškia užtikrinimą geresnio derliaus kitiems metams.

VALENTINA TERESKOV
KOVA KUBOJEVALENTINA
TERESKOVA
KUBOJE

Tarybų Sąjungos kosmonautė Valentina Tereskova šiuo metu vieši Kuboje. Pirmoji moteris, skraidžiusi aplink Žemę kosmose, labai mielai buvo priimta Havanoje ir visur, kur tik ji pasirodė. Visur ją sutinka tūkstančiai kubiečių.

Kažin, kada JAV organi-

zacijos V. Taraškova pakvies mus aplankyti?

NE, JIS NEKALĖDOJA

"Keleivis" parašė, būk R. Mizara "jau kalėdoja". Kaip visuomet, "Keleivio" redaktoriaus klysta: Mizara kalėdojimui neturi laiko; kasdien jis dirba "Laisvės" redakcijoje.

KOKIE JIE
AKYPLĖSOS!

Š. m. rugs. 30 d. laidoje urugvajiečių "Darbe" skaitome:

Kaskart lietuvių kolonijoj pasirodo žiaurūs ir grubūs atsitikimai. Neperseniai dalyvavome mūsų vieno tautiečio gyvenančio Seroje, laidotuviuose, kurio namiškiai mums atpasakojo tokius negirdėtus įvykius.

Ligonis sirgo nepagydoma liga, laipsniškai gėso jo gyvybė ir jau esant mirties patale, aplankė jį svečias — "San Rafaelio" bažnytelės kunigas, kuris prikalbinėjo ligonį išpažinties. Ligonis buvo laisvų pažūrų ir mandagiai atsiprašinėjo kunigo, kad jį paliktų ramybėje, nes jisai to visko nenori. Kunigas pastovėjo, patrypė ir, pagaliaus, neatsisveikęs išėjo.

Už poros dienų daužė duris dvi vietinės vienuolės. Išėjo namo kaimynas, tai jos pamatė užklaušė: — "Ar čia gyvena sergantis lietuvis, kuris numestas kaip šuo"? Kaimynas buvo tos pačios šeimos ir atsakė — "Taip, čia gyvena sergantis lietuvis, bet jis yra nenumestas kaip šuo!". Ir įsileido "Marijos seseris" ir ligonio kambarį, o jos tuoj pradėjo grubiai šaukti: — "Ar nori mirti kaip žmogus, ar kaip gyvulys?!"

Ligonis jau buvo nustojęs samonės, jo akys dubė žiūrėjo į tas keistas figūras ir nieko neatsakė. Tuomet jos dar smarkiau šaukė tuos pačius žodžius pridėdamos dar kietagalius. Bet ir čia kietagalius jiems irgi nieko jau neatsakė.

Sekantį dieną ligonis visai jau buvo nusilpęs ir nustojęs kalbos. Štai į vidų kambario įsiveržė lietuvis jezuitas jau pasirušęs išspaviedoti, bet ligoniui jau buvo nebeberaikaliga, nes už poros valandų ligonis mirė.

Taigi, kaip matome, kokius biauirus metodus religijos apaštalai imasi vartoti. Ką privalo ligonių šeimos daryti su tokiais įvykiais? Jie bus ne paskutiniai. Geriausias būdas yra neįsileisti į vidų, jeigu to ligonis nenori, nes jie savo įžulimui pagrįstina ligoniui užmerkti akis.

Tikra tiesa!

Prietaisais raminti
viščiukas

Vos išsikėlė viščiukai — dideli peštukai. Jie pešasi tarp savęs nuo pirmosios gyvenimo dienos. Ypatiną jėgą viščiuko snapui suteikia į ylą panašus gumburėlis, kuriuo jis pramuša kiaušinio lukštą. Višta motina "supranta" šio "ginklo" jėgą. Kol minėtasis kumburėlis neatšimpa ir jau nikliai nesustiprėja, ji labai rūpestingai saugo savo šeimą, neduoda geltonsnapiams kariauti.

Zymiai blogesni reikalai būna su viščiukais, išperėtais inkubatoriuje. Jų vien nuo peštynių kartais žūva net trečdalis.

TSRS Žemės ūkio ministerijos centriname konstravimo biure sukurtas viščiukoms nesudėtingas prietaisas. Elektrinis peilis nuipiauna snapo galiuką, operacija praeina be skausmo.

Santiago. — Nors Čilėje daugumą gyventojų sudaro katalikai, bet žmonių ir staigų nuostatymas yra už gimdymų kontrolę.

J. GRIGISKIS

IVAIRIAIS KLAUSIMAIS

Prancūzijos liaudis neša
sunkią militarinę naštą

Prez. de Golio propagandistai nori įkalbėti svetui, kad šiuo metu Prancūzija gyvenanti geriausia gerbūvi ir daranti didžiulę pažangą. Ir visos už tai kreditas priklauso pačiam vyriausiam vadovui de Goliui. Tikrenybėje Prancūzijos liaudis ne tik kad nejaucia jokio gerbūvio, bet vis sunkesnę militarinę naštą neša.

Per pastaruosius penkerius metus, kaip de Goliš viešpatauja Prancūzijoje, įvairių reikmenų kainos pakilo 62 procentais, o pajamos tepakilo tik 55 proc. Tiesia, korporacijų ir kito didžiojo biznio pelnai pakilo 85 proc. Bet tas neparodo, kad Prancūzijoje gerbūvis bujotų.

Premjeras Pompidou, buvęs Banque Rothschild prezidentas, gražiai moka kalbėti apie "gerus laikus," apie rojišką gyvenimą Prancūzijoje. Jis žada prekių kainas stabilizuoti, "užsaldyti," bet kartų reikalauja ir darbininkų algas "užsaldyti." Bet darbininkai, palyginamai mažas algas gaudami, negali su tuo sutikti. Darbininkų unijos jau pasisakė prieš algų "užsaldymą," jos reikalauja didesnių algų ir geresnių darbo sąlygų. Didysis angliakasių streikas tai parodė, kad jie nesutinka algas "užsaldyti," kad jie kovoja už didesnes algas. Komunistų ir socialistų partijos taipgi pasisakė prieš premjero Pompidou ir prez. de Goliš siūlomą "stabilizaciją."

Gen. de Goliš pasimogo Prancūziją padaryti vadovaujančia jėga Vakarų Europoje. Dėl to jis nepasiruošęs Maskvoje sudarytos atominų bandymų draudimo sutarties ir viską daro, kad Prancūziją atominiais ginklais pralengtų Angliją. Bet tokis valdžios planas užkrauna ant liaudies pečių dar didesnę militarinę naštą.

Knyga apie laidotuvių raketą Amerikoje

Jessica Mitford parašė knygą "The American Way of Death," kurioje ji parodo, kaip iš žmonių mirties susidaro didžiausias raketos.

Knygos autorė — gabi rašytoja. Jumorio pagalba ji sugabiai nupiešia, kaip beveik iš kiekvieno mirusio daugelis pasinaudoja. Laidotuvių direktoriai, suprantama, daugiausia turi prorytą pasipiešti.

Pomirtiniam raketui išlaikyti yra paruošta iš anksto dirva, kur visais būdais susietas su religija, patriotizmu, tradicija, mirusiojo pagarba. Autorė Mitford nurodo, kad mirusį galima būtų palaidoti, jeigu nebūtų laidotuvių raketos, už maždaug \$150, o dabar išleidžiama dešimtys ir net šimtai tūkstančių dolerių.

Pavyzdžiui, ji primena 1945 m. balandžio 12 dieną, kai mirė prez. Rooseveltas. Tada buvo liaudžiai liūdesio diena, o Atlanto graborius Fred W. Patterson linksmiai priėmė žinią, kad jam teks rūpintis mirusio prez. Roosevelto laidotuvių.

Ji primena savo knygoje garsųjį tiesos skelbėją Benjamin Franklin, kuris yra

pasakęs: Jeigu nori žinoti publikos būdą, tai aplankyk kapines. Taip, autorė irgi patvirtina, kad atlankęs Forest Lawn kapinyną gali sužinoti Los Angeles žmonių gyvenimo būdą.

Pasakymas, kad visi žmonės lygiai miršta, tikrovei neatitinka. Varguomenės eilėse mirtingumas visada esti daug didesnis, kaip turtingųjų eilėse. Geriausi sveikatos specialistai už didelių pinigų gali kai kurių žmonių gyvenimą pailginti. Kapinėse taipgi gali matyti, kuris miręs turčius, kuris neturtingas.

Rašytojos Mitford pastangomis yra suorganizuota "memorialinė draugija," kuri darbuojasi, kad laidojimo išlaidos būtų numazintos net iki \$150. Nežinia, kaip tai draugijai sekasi veikti.

Snobizmą skiepinančios
mokyklos bus uždarytos

Anglijos Darbo Partija, sekamuose rinkimuose laimi, uždarys tradicines snobizmą palaikančias mokyklas, kaip Eton, Harrow, Stowe, Gordonstoun.

Transporto ir Generalinė Darbo unija, turinti apie pusantro milijono narių, didžiausia unija visoje Anglijoje, seniai reikalauja tokias mokyklas panaikinti, nes jos auklėja aristokratiškos dvasios studentus.

Vilniuje išleistas "Dabartinės Lietuvių Kalbos Žodynas" apsklembia snobą sekamai: "Snobas—tuščias, paviršutiniškas žmogus, garbinantis visa, kas priimta vad. 'aukštuomenėje,' buržuazinėje visuomenėje."

Tropiškuose kraštuose
žmonių amžius trumpesnis

Tyrinėjimai parodo, kad tropiškuose kraštuose, kur visuomet šiltas oras, žmonių mirtingumas yra didesnis, kaip šaltesniuose kraštuose.

Londono Universiteto kolegijos tyrinėtojai priėjo tos nuomonės, kad nuolatinis karštis trumpina žmogaus gyvenimą. Jie tyrinėjo vaisių mases, Drosophila vadinamas, kurios ilgai negyvena, kaip 90 dienų. Karštas oras sunaikina jų gyvybingumą. Iš to jie daro išvadą, kad ir žmogų paveikia nuolatinis karštas oras, mažina jo gyvybingumą ir anksčiau nuvaro jį į kapus.

Kiek turime moksleivių

Pereitaisiais metais Amerikos pradinėse ir vidurinėse mokyklose mokėsi 38,837,000 moksleivių. Juos mokė 1,500,000 mokytojų.

APIE KATAKOMBAS

Dažniausiai yra minimos Romos katakombos, kur savais laikais krikščionys slapstėsi nuo persekiojimo —meldėsi ir laidojosi. Romos srityje jų yra daug. Dabar jos užlaikomos, kaip istoriniai paminklai.

Bet katakombų buvo ir kitur. Prieš tūkstančius metų egiptiečiai požeminiuose urvuose laidojo negyvėlius — mumijas.

Juodosios jūros pakrantėse yra katakombų, kur senovėje slapstėsi neskaitlingu tautų gyventojai nuo persekiotojų.

Mikromegas

Žiūrint pro
mano akinius"Krikščioniškos vienybės"
reikalu

Šiuo metu Vatikane eina katalikų bažnyčios vyskupų bei kardinolų susirinkimas. Sakoma, jog popiežius Paulius VI, sekdamas savo pirmtako pop. Jono XXIII pavyzdžiu, "nori suvienyti visas 21 krikščionybės sekas." Kitaip sakant, jis nori, kad į Romos hierarchijos sferą grįžtų senieji disidentai — pravoslaviai, protestantai ir kiti popiežiaus prieštai. Norima, kad jie pripažintų popiežiaus autoritetą ir jo "neklaidingumą."

Tačiau pirma, negu eiti prie "vienybės," Vatikanas turėtų apvalyti savo "avinčią," o apvalyti ją reikia. Pirmiausia turėtų pasmerkti viduramžiuose veikusių inkviziciją, indulgencijų pardavinėjimą ir kitas praetities šlykštības, kurių katalikų bažnyčios vadai niekad oficialiai neatsisakė. Tas leidžia manyti, kad Vatikanas ir dabar imtųsi tų pačių represijų bei priemonių, jeigu tik turėtų pasaulietinę galią. Popiežius turėtų atsisakyti savo "neklaidingumo" dogmos ir legendos, būk jis esąs šv. Petro-nebuvėlio vietininkas. Katalikų hierarchija turėtų atsisakyti tos visų kvailiausios dogmos, iš kurios net vaikai, juokiams, būtent —jog Marija buvusi "paimta į dangų" su visu žmoniškuoju kūnu! Juk žemiškasis kūnas reikalingas ir žemiškojo maisto, o teologai-mums sako, jog dangaus gyventojai minta dievų maistu, ambrozija, ne duona, mėsa ir augalais.

Vatikanas turėtų panaikinti ir juodąjį knygų sąrašą—Index Librorum Prohibitorum —, kurį prieš 400 metų įvedė dabartinio popiežiaus bendravardis Paulius IV 1563 m. Trento susirinkime. Indeksan įtraukti knygų, visos dvylikos kategorijų, tikinčiam katalikui negalima skaityti, o ten įtraukta yra net visai gerų mokslinių bei literatūrinių veikalų.

Ar "neklaidingi" Vatikano valdovai prisipažins prie klaidų? Ar jie turės tiek pilietinės drąsos pasmerkti savo nešvarius praetities darbus, atsisakyti nuo kvailių dogmų, pripažinti pirmenybę mokslui, o ne tikybai? Tuomi tenka labai abejoti, nes, pav., net šiuo metu, kai eina kalba apie "krikščionišką vienybę," — tam tikri Vatikano pareigūnai ruošia naują indeksą laidą ir skelbia ekskomuniką visiems, kurie tik jų pasmerkta knygas skaitys. Viduramžiuose, kai popiežiai turėjo politinę galią, pranciškoniai ir dominikonai inkvizitoriai už tokias "nuodėmes" žmones ant laužo degino, jiems akis badė, liežuvius iš burnos žnyplėmis suėmė traukė, sąnarius laužė, etc.

Sunku tikėti, kad Vatikano dogmatikai atsisakytų savo praeties; tai būtų jiems per daug karti piliulė praryti!

Washingtonas.—JAV

sitarimas su Prancūzijos užsienio ministru M. A. Murvilio nepasalinio nesusipratimų.

Apie grožinę literatūrą

“Laisvėje” beveik visada spausdiname grožinės literatūros kūrinius. Daug mūsų skaitytojų juos vadina “apysakomis”, o kaip kurie net “pasakomis”.

Grožinė literatūra skirstosi į daugelį rūšių, tai yra, kaip autoriai ją paruošė. Čia biskelį paduosiu informaciją iš L. Timofejevo ir Vengrovo “Literatūros mokslo terminų žodyno” apie grožinės literatūros rūšis, paliekant poeziją ir dramą.

Pasaka ir pasakėčia

Pasaka, tai yra, liaudies pasakojamoji literatūros rūšis, kur pasakojama apie išgalvotus, kartais fantastinio pobūdžio įvykius. Tai viena iš seniausių ir labiausiai paplitusių visų tautų kūrybos formų, kaip žodžių, taip ir raštu. Joje atspindi tautų pažinimą, nacionaliniai charakteriai, klasiniai santykiai, senovės buitį. Dažnai pasakose perduodama nuo kartos į kartą net istoriniai įvykiai.

Senovėje baudžiauninkai sukūrė pasakas apie baudžiavą, blogus ir piktus ponus, karalius, parsišlavėlius. Dažnai tose pasakose darbo žmonės išjuokdavo, demaskuodavo valdininkus ir ponus.

Buvo sukurta pasakėčių, kur vietoje žmonių pasaka eidavo apie gyvūnus. Išgarsėjo I. Krylovas su savo pasakomis, jų tarpe “Vilkas avinyčioje”, kur jis vilkų vaizdavo Napoleoną 1812 metais patekusį į bėdą Rusijoje.

Pasaka būna ilga, gi pasakėčia trumpa, dažniausiai satyrinio arba ironiško turinio, eiliuotas arba prozinis kūrinėlis.

Dienoraščiai ir atsiminimai

Dienoraštis, tai žmogaus per tam tikrą laiką vestė užrašai, arba ir ilgo laikotarpio stebėjimai ir paties gyvenimo įvykių užrašai. Dažnai jie vedami tik formaliai, bet komančių valdyti plunksnų, tai grožinėje formoje. Tokių dienoraščių apšėčiai sukūrė tarybiniai rašytojai dalyvaudami kare prieš hitlerininkus 1941–1945 metais, kaip tai Petrovas, Kurganovas, N. Tichonovas ir kiti.

Seniau jų sukūrė Lermontovas, M. Saltykovas—Ščedrin, G. Petkevičaitė-Bitė ir kiti.

Atsiminimai arba memuarai

Tai kūriny, parašytas apie prisimenamus įvykius, kurių liudininku buvo pats autorius arba jis dalyvavo. Atsiminimai gali būti tik iš tam tikro didelio įvykio, arba iš ilgo laikotarpio įvykių. Gali būti ir iš viso žmogaus gyvenimo.

Lietuvių Literatūros Draugija yra išleidusi L. Prūseikos “Atsiminimai ir dabartis”, ir Jono Kaškaitės “Iš atsiminimų” knygas. Autoriai pasakoja tą, ką jie pergyveno, kas svarbiausiuose gyvenimo įvykiuose pasaulio įvykių amžiuje.

Lietuvoje yra išleista daug atsiminimų iš partizanų kovų prieš hitlerininkus, iš jų pergyvenimų.

Prie atsiminimų rūšies priklauso ir **Autobiografijos**, tai kūrinių, kuriuose patys autoriai aprašo savo gyvenimą ir svarbiausius visuomeninius įvykius. Prie tokių autobiografių priiskaitoma Rojaus Mizaros

veikalas “Žvilgsnis į praeitį”, išleistas Lietuvoje 1960 metais, kuriame jis aprašo savo pergyvenimus nuo pat kūdikystės.

Apybraiža

Apybraižoje autorius vaizduoja realius įvykius, kurių dalyviai yra egzistavę, tikrai buvę. Autorius aprašo faktus, paėmdamas tuos, kurie buvo svarbiausi, būdingiausi. Jis aprašo žmones, jų pažinimą, gyvenimą, jų elgesius. Autorius apibūdina žmonių kovas, pasišventimą, dažnai net aukojančių klases ir tautos reikalams savo gyvybę.

Daug apybraižų sukūrė tarybiniai rašytojai Tėvyniškio karo metu apie didvyrius kovotojus. Lietuviams jų davė J. Baltušis, J. Avyžius, J. Dovydaitis, P. Čivirka ir kiti.

Apsaka - Novelė

Tai grožinės literatūros kūriny, dažniausiai skiriamas atskiro žmogaus gyvenimo įvykių aprašymui. Apsakos centre yra herojus, kurio apibūdinamas nusiteikimas, jo santykiavimai su kitais žmonėmis arba klasėmis, kaip R. Mizaros veikale “Povilas Jurka”.

Autorius rašydamas apsaką jau išėina į platesnį lauką, negu apybraižos autorius. Apsakos autorius išstudijavęs eilę gyvenimo faktų ir atrinkęs iš jų esmingiausius ir ryškiausius, naudodamas savo vaizduotę, įtraukia juos į savo apsaką ten, kur jie yra reikalingi apibūdinti įvykių arba dalyvaujančių personazų.

Apsakymas arba novelė

Apsakymas yra nedidelis grožinės literatūros kūriny, skiriamas atskiram žmogaus gyvenimo įvykiui, smulkiai nevaizduojant to, kas atsitiko prieš šį įvykį ir po jo.

Jis skiriasi nuo apsakos, kurioje vaizduojama keli ar keli formenys. Rašytojas apsakyme, trumpame rašinyje, aiškiai atskleidžia tipiškus žmogaus bruožus, aiškiai nušviečia įvykį.

Romanas

Romanas, tai plačiausias grožinės literatūros kūriny, kuris nušviečia sudėtingą gyvenimo procesą. Romane vaizduojama daugiaspūdi žmonių gyvenimo vaizdai, dalyvauja daug asmenų, dažnai turinčių skirtingus klasinius reikalavimus, apima trumpą arba ir labai ilgą, net dešimtų metų, laikotarpį. Romane žmogaus gyvenimo kelias, jo charakteris pilnai parodomis įvairiais gyvenimo laikotarpiais.

Romanų yra, kurie sudaro vieną knygą, yra ir tokių, kurie sudaro dvi (dilogiją), tris (trilogiją), keturias (išties romanų ciklą).

Aleksėjo Tolstojaus “Petras Pirmasis” sudarė du tomus, jo “Kancijų keliai”—trilogiją, A. Gudačio-Guzevičiaus “Kavio Ignoto teisybė” ir “Broliai”—dilogiją, M. Šolochovo “Tykūs Donas” ir L. Tolstojaus “Karas ir taika” romanų epopėją.

Tarybiniai ir darbininkų klases rašytojai sukuria dienoraščius, atsiminimus, apybraižas, apsakymus, apsakas ir romanus pasiūrendami gyvenimu, tikrais įvykiais, taip, kad jų raštai tarnauja liudies švietimui,

Baigiama komplektuoti Valstybinė Respublikinė biblioteka. Tai bus viena stambiausių knygų saugyklų respublikoje: jos fondai siekia 1.7 milijono egzempliorių. Moderniškose bibliotekose įrengta 16 įvairaus profilio skaityklų—humanitarinių ir tikslųjų mokslų, muzikinė vaizduojamojo meno, kraštotyros literatūros, mikrofilmų ir t. t. Per metus biblioteka suteiks skaitytojams apie milijoną paslaugų.

Nuotraukoje: humanitarinių mokslų skaityklos bibliografas K. Šiupšinskis ir bibliotekos mokslinis sekretorius V. Urbonas peržiūri iš fondų gautas knygas.

Periodinės spaudos paroda sostinėje Vilniuje

(Specialiai “Laisvei”)

Mūsų brangioji tėviškė Tarybinė Lietuva dideliais žingsniais žengia pirmyn. Visais frontais. Kyla ekonomiskai, kyla kultūriškai. Kyla bendra žmonių būklė. Miela stebėti šitokią šaunią pažangą, džiugu skaityti laikraščius, periodinę spaudą. Malonu klausytis radijo pranešimų, malonu stebėti televizorių.

Ir, žinoma, maloniau bendrauti su patį gyvenimą — gatvėse, troleibusuose, parūgtuvėse, bibliotekose, skaityklose, statybos darbuose. Visur virte verda gyvenimas — taip darbo žmonės, taip ir poilsio vietoje. Džiugu ir pačiam jaustis esant taktininku šitokio judraus, pilnutinio gyvenimo. Linksmas justis, kad ir tu darai savo darbo, savo pareigų dalelę, plauki su visu gaivalingu gyvenimo srautu.

Mūsų partijos istorijos instituto direktorius, brangusis gerasis draugas Romas Šarmaitis įteikė man pakvietimą dalyvauti periodinės spaudos parodos atidaryme, 1963 m. rugsėjo 2 dieną 2 val. po pietų (14 val.). Paskubėjau iš anksto, kad nepavėluočiau. Štai ji, parodos vieta. Trakų g. 2, Kraštotyros draugijos patalpose, muziejaus salėse.

Pribuvau gerą pusvalandį pirma laiko — ir nustebau, kad gal atėjau per vėlai... Pilna žmonių, kad ir prasimušt vargu. Pilna laiptuose kopiant aukštyn, dar pilniau — priemenė, vestibulys. Šiaip taip prasisverkiau į vestibulį! Sukaitę visi, sušilę laukiamie. Paaškę, kad atidarymas dar neprasidėjo. Tai gerai, kad šitaip.

Vestibulį ant ilgo siauro stalo sudėliota krūvelės skelbiamosios medžiagos. Tai parodos programos, tūlių skyrių plakatai, su atvaizdais, su iliustracijomis. Galima kai ką pasiimti, galima ir nusipirkti.

Jau 2 val. Spūstis dar labiau padidėjo. Išiziebė žibintai, reflektoriai. Tai jau

supažindinimui su ekonomine, politine ir klasine liudies padėtimi, su istorija.

D.M.Š.

išskaiciuot ir sugaudyt visko negalima. Tokia čia stebėtina gausa!

Keli inžinerijos skyriai, technikos poskyriai. Vis laikraščiai, žurnalai puikiai iliustruoti. Statybos inžinerija, kasyklų, kalnų rūdos inžinerija, miškų inžinerija, buitinės pramonės gamybos inžinerija, staklių, grąžtų, mašinerijos inžinerija — ir ta įstabioji elektronikos, kibernetikos inžinerija! Sudėtingi kibernetikos prietaisai veikia greičiau ir tiksliau už žmogaus protą. Vykdo skaičiavimus, suveda statistikų duomenis, suvestines akuracijas už patyrusių buhalterį...

Agronomijos, žemės ūkio skyriai. Kolūkių mechanizavimas visokiom mašinom. Traktoriai, kultivatoriai, savaeigiai traktoriai, kombainai — ariai, sėja, pjauva, kulia, subarsto grynus grūdus į talpyklas... Karvių, kur švaru, gražu, sveika ir spartu. Mechanizuotas melžimas, šėrimas, valymas. Pienas bėdonais, didžiuliais lakais, cilindrais supilstomas, pasterizuojamas, atšaldomas, pilstomas į butelius...

Viščiukų peryklos, inkubatoriai... Net miela stebėti, kokia ten tvarka. Panašiai ir žąsys, antys turi savo vietas. Žuvininkystės industrija tiesiog stebėtina susisteminta.

Labai įdomūs medicinos ir chemijos skyriai. Žurnalai, didžiuliai puikūs atvaizdai parodo gydymo ir operavimo būdus bei techniką. Greitoji medicininė pagalba bežiūrint pribūva į reikiama vietą. Fotonuotraukos paryskina stebėtiną humanitarinę gydytojišką, chirurgišką greitosios pagalbos darbą.

Mokslas įstaigos, nuo pat pradinių mokyklų iki universitetų ir technikumų. Jaunuolių organizacijos, mokymo, kultūrinimo, auklėjimo priemonės. Mažyliai spalvukai, paaugliai pionieriai, subrendę komjaunoliai su jų įdomia veikla salėse, saviveiklos klubuose, muzikos, dainų ir šokių halėse ir aikštėse. Visokie sportai, išvykos, kelionės, ekskursijos. Kokios šaunios fotografijos! Stebėtinai mokslo patogumai, kur auginami būsimieji tarybiniai piliečiai, darbuotojai, specialistai, išradėjai, darbo pirmūnai...

Daugybė laikraščių, žurnalų, brošiūrų rusų kalba, taipgi ir kitokiomis kalbomis: baltarusių, ukrainiečių, armėnų, gruzinų, azarbaidžiančių, kazachų, tadzikų, turkmėnų kalbomis.

Mūsų lietuviškų periodinių leidinių irgi gausus įdomus skyrius. Tiek jų ten eksponuota, kad ir sužiūrėt visų neįmanoma. Kiekvienas rajonas publikuoja savo vietinius laikraščius. Kolūkiai turi savo periodinę literatūrą. Fabrikai, imonės irgi panašiai. Sieniniai laikraščiai, su specialiais pažymėjimais darbo pirmūnų. Įdomus laikraštis puikiai iliustruojamas “Tarybinė moteris”. Jaunuoliai turi savo pionierių laikraščius.

O koks neapsakomai patrauklūs įdomus žurnalas “Mokslas ir gyvenimas”. Ką tik ten skaitai, atsigėrėt negali. Visokie išradimai, mokslinius pranešimai iš įvairių mokslo šakų. “Švyturys”, gausiai paryskinta fotonuotraukomis. “Tiesa”, “Komjaunimo tiesa”, “Kauno tiesa”, “Lite-

ratūra ir menas” labai plačiai paplitę po visą Lietuvą. “Šuota” — mėgiamas humorio ir satyros laikraštis. Specialūs moksleivių, studentų leidiniai, “Tarybinis studentas” suteikia tokių įdomių žinių, gyvai, skoningai išdėstyti...

Periodinės spaudos paroda tęsiasi ištisą savaitę. Didžiuliai transparentai, plakatai kvietė, nurodinėjo vietą. Prisižiūrėjęs, prisitebėjęs skubiai skudodžiuo gavėmis. Sirdy gera, lengva, lyg po sėkmingo operos pastatymo! Plačiai komjaunimo gatvė kursuoja troleibusai, automobiliai, sunkvežimiai. Saligatviais skubiai energingai mėžia tarybiniai žmonės, vis su reikalais, su nešuliais, tinkluokais, portfeliais. Gyvybingi naujo gyvenimo tvėrėjai, partijos ir vyriausybės vadovaujami. Visi tokie savi, artimi, draugiški, tarybinės inspiracijos kupini...

Salygatvuiose stalai su knygomis, stendai, kioskai, kur praeiviai gauna paskiriusius laikraščius, žurnalus, knygas. Spaudos paroda pagyvino šias kultūros ir švietimo gūžteles... Juntu itin dėkingas mielijam, brangiam draugui R. Šarmaitiui už pakvietimą į periodinės spaudos parodos atidarymą. Įkvėlengvučiai sparnai atlekdino mane į Partijos istorijos institutą. Dargi valandą kitą padirbėti!

Jonas Kaškaitis

Paskutiniai kolonializmo židiniai

Tarp Afrikos rytų pakrantės ir Madagaskaro salos Mozambiko sąsiauryje yra keturios nedidelės salos, sudarančios Komorų salyną. Salų gyventojai jau 121 metus gyvena po geležine Prancūzijos kolonializmo letena. Čia nėra ligonių, nėra mokyklų, bet mokyklų laikraščių leidimas čia laikomas valstybiniu nusikaltimu. Radijas žinomas vietos gyventojams tik nuo 1958 metų. Mokosi tik vietinės diduomenės vaikai. Salų gyventojai afrikiečiai baisiai skursta. Žemdirbių darbas apmokamas blogiausiai pasaulyje. Visa tai vyksta turtingoje šalyje, kuri eksportuoja kakavą, vanilę, gvazdikus, perlus ir kitus brangius produktus. Tačiau pajamos, gaunamos juos pardavus, plaukia į Prancūzijos kompanijos “Ren de Komor” seifus. Kompanija be atodairos eksploatuoja visus požeminius ir antžeminius šales išteklius. 80 procentu derlingiausios žemės valdo 25 tūkstančiai prancūzų, kai tuo tarpu pagrindiniai šalies gyventojai paversti be-taise darbo jėga, kurią negailestingai išnaudoja kolonizatoriai prancūzai.

1947 metais Komorų salos gavo vidaus autonomiją, tačiau iki šiol visa valdžia iš esmės tebėra prancūzų rankose.

J. K.

DAR VIENAS TSRS ORO LAINERIS

Jis ruošiasi į neapbrėptas Tarybų Sąjungos oro linijas. Il-62, kurį sukūrė Lenino premijos laureato S. Iljušino vadovaujamas kolektyvas, turi keturias reaktyvines turbinas, jo salionuose gali keliauti daugiau kaip 160 žmonių.

Waterbury, Conn.

Gera pavyko

Rudeninis išvažiavimas, kuris įvyko pas Dr. J. Stanislovaitį, jo sode, gerai pavyko. Svečių turėjome iš plačios apylinkės. Tiesa, oras buvo šaltas. Kaip kurie iš svečių išmetinėjo, kam taip vėlai rengėme. Bet, kaip matote, po to parengimo turėjome vėl gražių dienų. Taip jau pasitaiko gamtoje, kad kartais anksti atvėsta, o vėliau vėl būna gražu.

Malonu buvo susitikti su draugais ir draugėmis ir pasikalbėti. Ieva Mizarienė pasakė įdomią kalbą.

Mūsų parengimas gerai pavyko, nes draugės ir draugai energingai darbauosi, taipgi daug aukavo. Pagamino skanaus maisto.

Dėkui Dr. J. Stanislovaitiui už suteiktą vietą, dėkui visiems ir visoms aukavusiems, dirbusiems ir dalyvavusiems. G. Žiūraitis pagamino gražų staliuką ir paaukavo, kuris buvo išleistas dovanomis. Jį gavo N. Juskevičienė, kuri taipgi paaukavo tris dolerius. Be to, L. K. aukavo \$1. Mureikienė aukavo sūrį, kuris bridgeportiečių buvo išleistas dovanomis. Visiems ir visoms aciu!

LLD kuopa nutarė laikyti susirinkimus vieną į tris mėnesius. o reikalui esant, tai šaukti specialius. Dabar toks reikalas ir yra. LLD apskrities konferencija bus sekmadienį, spalio 20 dieną.

Todėl LLD 28 kuopos susirinkimas yra šaukiamas penktadienį, spalio 18, 7:30 val. vakare, 103 Green St. svetainėje. Prašome narius susirinkti, nes reikės išrinkti delegatus į apskrities konferenciją. Taipgi bus išduotas finansinis raportas iš nereitojo parengimo.

Klementina Yankeliūnienė

Hartford, Conn.

Antano ir Marijonos Raulinaičių 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktis

Ivyko rugsėjo 29 d., Laisvės choro svetainėje. Giminių ir draugų buvo daug. Jie yra “Laisvės” skaitytojai. Draugė Raulinaičienė dažnai dirba mūsų organizacijos parengimuose ir priklauso prie progresyvio Moterų Klubu. Prisirašė prie Laisvės choro rėmėjų. Draugai Raulinaičiai niekuomet neatsisako paremti apšvietą. Jų dukrelė Helen priklauso Laisvės chore. Draugai Raulinaičiai paauskavo “Laisvę” \$20.00. Didelis jiems aciu.

Tik apgailaujame, kad jų dukrelė nesijaučia gerai. Linkime greit pasveikti.

Draugai “Laisvės” skaitytojai

Nepamirškite 10-tos dienos lapkričio, nes Moterų klubas rengia puikų banketą dėl “Laisvės” naudos. Visi “Laisvės” skaitytojai prašomi širdingiausiai pasidarbuoti. Jau yra žinoma, kad Hartfordo draugai ir draugės visuomet pasidarbuoja apšvietai. Pasitiki-ma, kad ir šiūm kartu pasidarbūs.

Parengimas tik tuomet būna sėkmingas, kai jam visi ir visos pasidarbuoja. Pasižymėkite kalendoriuje, kad parengimas įvyks lapkričio 10 dieną, 157 Hungerforde.

Mes lauksime svečių iš visur.

Žemaitis

Po keturiasdešimt devynerių metų

(Taša)

Ir taip prabėgo dvi dienos, ir neteko apsilankyti Kauno įmonėse. Trečią dieną į kambarį atėjo malonioji Bronytė Plučienė ir klausia, ar aš galėsiu rytoj su grupe važiuoti į Klaipėdą? „Jei taip, tai gatavai turėk lagaminą, nes šį vakarą visų lagaminus išveš į Klaipėdą.“

Sekancią dieną po pusryčių man ir vėl užėjo blogumas, kada užvalgiau, nes per dvi dienas beveik nieko nevalgiau. Kada mūsų grupę susirinkusi vestibiulijė laukė autobusų, man pasidarė negera, tad Plučienė, nužiūrėjusi, priėjusi sakė: „Tu nevažiuosi į Klaipėdą, o į ligoninę“, ir paskambino, kad atsiųstų mašiną. Aš susirūpinau, kad nedingtų mano lagaminas, o ji man sakė: „Nebijok, neprapuls.“ Ir taip aš atsidūriau Kauno Respublikinėje Klinikinėje ligoninėje.

Čia pirmiausia susitinku su gydytoju P. Jašinsku lakiamajam kambary, kur jis gana smulkmeniškai viską apie mano sveikatos stovį išklausi. Ir pasakė: „Mes tave padėsim į pavienį kambarį.“ Ir kaip greitai persirengiau ir atsiguliu lovon, taip greitai atėjo ir gydytojos, kurios darė visokių tyrimus, egzaminus ir surado, kad mano susirgimo priežastis — sublogėjimas tulžies. Su jų pagalba ir nustatyta dieta ir vaistais, aš greitai pagerėjau ir ėmiau rūpintis, kaip pasivyti visą grupę; juk atvažiavau į gimtąją šalį ne sirgti, o pamatyti tuos gigantiškus tarybinės Lietuvos pasiekimus. Gydytojas Jašinskas dažnai ateidavo į kambarį pasikalbėti apie mūsų amerikini gyvenimą. Tai labai malonus ir draugiškas žmogus. Jis buvo labai patenkintas mudviejų pasikalbėjimu, o kalbėjom daug ir apie viską.

Trečią dieną palieku ligoninę, bet kaip ir kur pasivyti grupę? Gydytojas Jašinskas sakė: „Nebijok, dar turistai Klaipėdoj—rytoj tik grįš į Vilnių,—mano šoferis su mano mašina tave nuveš į Klaipėdą.“

Aš net nustebeu išgirdęs tai. Padėkojęs paklausiau, kiek man už tai reiks sumokėti, — aš už dyką nenoriu. O jis sakė: „Pamiršk. Aš niekur iš ligoninės šiandien neturiu reikalų išvažiuoti, tai šoferis laisvas irgi, tai ir nuveš.“

Ar toks dalykas būtų buvęs galimas, kada Lietuvą valdė buržuazija?!

Ir taip aš, apsilankęs gydytojo Jašinsko kabinete, atsisveikinau su tuo mielu žmogumi, gydytojomis ir slaugė. Pribūva ir mano gimnaitės, tad gydytojas joms sakė: „Važiuokit ir judvį, bus smagiau viensiems.“ Tai jos ir padarė.

Mašina neria, kaip pabėdyta briedė, po 80 kilometrų per valandą, o čia tie gražūs Žemaitijos laukai ir pušynai, kad tik grožėtis. Bet tokiu greičiu važiuojant, kiek gali pasigrožėti?

Ir taip po apie trijų valandų važiavimo, mes jau Klaipėdoj prie viešbučio, bet sužinom, jog grupė išvažiavusi į Palangą, o pavarėję sugrįš ir išvažiuos į Vilnių. Na, ką daryti? Turėsiu viešbutį laukti. O šoferis sakė: „Dar yra laiko, tai važiuokim į Palan-

gą — netoli — tik dvidešimt penki kilometrai, o aš turiu visą dieną laiko.“

Gerai, važiuokim. Ir taip sėdam į mašiną ir leidžiamės link Palangos. Pirmiausia Palangoj ieškom vagyklos, nes jau gera popietė. Užeinam į vieną, bet pilna žmonių — nėra vietos. Einam į antrą, bet ir čia tas pats, tad einame į pačią didžiausią valgyklą. Ir vos tik įžengiam, kaip J. Jurginis, pamatęs, sušuko „Oi, ve ir Klevinskas jau susveiko.“ Jie jau baigė pietauti, o mes tik įėjom, tad susitarėm susitikti Klaipėdoj, viešbuty.

Jie išėjo, o mes papietėv dar nuėjom pamatyti Baltiją, ypatingai man buvo įdomu pamatyti šį puikų Palangos rezortą pirmą kartą, o veikiausia, ir pasakutini.

Pasivaikščioję tiltu, toli nutiestu į Baltiją, grįžom prie mašinos ir atgal į Klaipėdą. Autobusai jau buvo gatavai pasirengę su turistais važiuoti į Vilnių, tai „mano“ šoferis sakė: „Mes kur kas greičiau sugrįšim į Kauną, tai sėskit į mašiną ir važiuokim.“ Prie mūsų dar prisidėjo Vilniaus „Tiesos“ fotografas Levinas.

Mes į Kauną pribuvom greičiau, negu busai, tad turėjau palaukti dvi valandas. Sutartoj vietoj 8 val. aš prisijungiau prie visos grupės ir grįžome į Vilnių.

Mažai man teko pamatyti Klaipėdos ir Palangos. Kaip ir paprastai, Klaipėdoj ir Palangoj matėsi labai daug naujos statybos. Palanga tikrai puikus rezortas, o kas ypatingiausia, tai niekur nesimatė frakuotų ponų, o tik darbo žmonės poilsiautojai.

Mes ir vėl Vilniuj, kur tenka prabūti visą likusį laiką. Čionai mes aplankom karių kapus, kurie žuvo vadovaujant Vilnių iš hitlerinių kryžiuočių. Niekur kitur tokių puošnių kapų neteko matyti ir kad taip būtų pagerbti žuvę už darbo žmonių ir savo tėvynę, kaip Tarybinę Lietuvą. Buvom užkviesti dalyvauti specialioj T. Lietuvos seimo sesioj, kur buvo paskelbta 20-ties metų minėjimas sukaityties gyvavimo tarybinės valdžios Lietuvoj, taipgi dainų šventės minėjime.

Kas gali būti malonesnio darbo žmogui, kaip matyti paprastus žmones — vyrus ir moteris — T. Lietuvos seimo atstovus, atstovaujancius darbo liaudį? Kas gi nežino, kaip buvo Lietuvoje laikomos paniekioj dvarų kiauulių šėrėjos ir karių melžėjos? O šiandien? Šiandien ne viena tokių moteriškių yra seimo atstovė su atsižymėjimo medaliais ant krūtinės už pasižymėjimus darbuose, biednų tėvų dukros. Tai vis dėka tarybinės santvarkos, kad moteriškė patapo pilnateisiu žmogumi ir darbe, ir moksle, ir atlyginime už savo darbą, ir štai ne viena matėsi su pagerbimo medaliais. Ne veltui visokio plauko Lietuvos „vaduotojai“ siunta prieš T. Lietuvą ir jos liaudį. Na, tegul jie sau siunta. Prieš galą ir mūsų siunta.

Apie Dainų Šventę jau buvo daug rašyta, tad aš apie tai jau nieko neminėsiu, apart Vingio parko ir to nuostabaus stadiono, kur sutelpa, rodos, 30,000 sėdynių žiūrovams; kaip tas

milžiniškas stogas be jokių ramsčių, rodos, kabo ore, priešais aikštę, talpinančią virš dviejų šimtų tūkstančių žiūrovų. Tai nuostabiai gražus parkas-aiškštė. Apsilankymas Dainų Šventės minėjime, niekados neišdils iš mano atminties tie visi matyti vaizdai, šokiai ir dainos, ten girdėtos.

Ir taip laikas greitai bėga. Mes daug kur apsilankėm ir daug matėm, apžiūrėjom, ir dar daug daugiau būtų buvę galima pamatyti, bet laiko nėra, kad būtų galima visur apsilankyti ir viską pamatyti. Galima pamatyti tik pačias svarbiausias vietas, įmones ir kultūros vietas.

Apsilankom elektrinių skaitiklių įmonė, kur dirba 3,000 darbininkų, 60% moterų. Moterims darbai nesunkūs; daugiausia sėdėdamos prie mašinų atlieka tam tikrą darbo dalį.

Įdomiausia buvo apsilankyti gelžbetonio įmonė, kur dirbamos namų statybai plokštės. Apsidairę po šią didelę, idomią įmonę, einame kiemu ir valdybos rūmus, kur vyriausiasis vedėjas mums daug ką papasakojo. Man beinaut greta su vedėju pavaduotoju, pro didelę eilę laidams pravedimui stulpų, aš jį užklausi: koks amžius šių gelžbetoninių stulpų? „Iki šimto metų“ — jis man atsako. — „O medinių nuo 10 iki 14 metų.“ Tai bus didelis miško taupymas, kada jų pridirs pakankamai.

O kiek čia dar būtų galima daugiau aplankyti ir pamatyti idomių vietų, bet kad tas laikas bėga žaibiškai, kad mūsų vizito laikas eina prie pabaigos, ir turėsim atsisveikinti su gimtąja šalimi, ir jau gal ant vi-

sados. O kaip norėtusi pabuvoti kiek ilgiau ir pasižiūrėti tais gigantiškais darbo liaudies atsiekimais, kada ta liaudis išsilaivins iš ponų ir buožių jungo. Žodžiu sakant, Vilnius labai įdomus ir gražus miestas.

Liepos 27-tą sėdame į autobusus ir leidžiamės į kelionę, bet kur? Ogi į Anykščius! Tai buvo įspūdinga kelionė-vizitas! Čia mus, kaip ir kitose vietose, sutiko jaunuoliai su gelėmis ir širdingais sveikinimais. Po sutikimo, vėl į autobusus ir per Anykščių šilę prie to garsaus Puntuko, apie kurį daug visokių pasakų pripasakota.

Aš ir dar kas sėdam į mašiną su anykštiečiu. Tikrai nuostabaus dydžio akmuo. Ledų gadyneį ledams buvo tikrai daug darbo atgabeniti tokį milžiną. Viename to milžino šone iškalti atvaizdai Dariaus ir Girėno. Man atrodo lyg ir nenatūralu. Jei toj aikštelėj būtų pastatytas atskiras paminklas tiems didvyriams, gal būtų natūraliau.

Iš čia grįždami stapteliame ir Anykščių šilę, jaunimo aikštę, kur jaunimas praleidžia laisvalaikį ir šventadienius. Čia laukė ir pora muzikantų ir pagrojo kelis valcus ir suktinį. Nekurios ir turistės pamiklino savo kojeles.

Iš čia nuvažiuom prie J. Biliūno kapo ant aukštakalnių. Tik dirstelėjus į aukštakalnį abejonės klausukas atsistoja prieš akis, lpt ar ne? Keliolikos aukštų su pastoliais laiptai nusitęsę iki viršaus.

(Bus daugiau)

Istanbulas, Turkija. — Su-
laukęs 83 metų amžiaus mi-
rė generolas Rifetas Bele.

Bagdadas. — Irakas pri-
pažino Kuwaito nepriklausomybę.

Naujienos iš Kauno

Pasaulinis kauniečio mokslininko darbas

Stambiųjų raguočių rykles ir rėkles tirti tiesioginiu būdu neįmanoma. Tai dešimtmečius tvirtino Vokietijos mokslininkai Fremeris, Opermanas, vengras Marekas ir kiti.

Pasaulio specialistų nuomonę paneigė Lietuvos Veterinarijos akademijos vildaus ligų ir klinikinės diagnostikos katedros docentas, veterinarijos mokslų kandidatas Vytautas Gabrijolavičius. Jis sukūrė tiesioginį stambiųjų raguočių ryklės ir rėklės tyrimo metodą. Mokslininkas sukonstravo originalų špatelį, kurio gale švyti mažytė lemputė. Užtenka špatelį įkišti į karvės gerkle ir tam tikrai jos šurkščia dalimi išremti ir premulinarinius krūminius dantis. Atsiranda savotiškas „svertas“ ir karvės liežuvis nuspaudžiamas. Tuomet galima lengvai atlikti reikalingus stebėjimus.

Už šį originalų ir labai svarbų tyrimo gyvulininkystėje metodą Kauno mokslininkui suteiktos autorinės išradėjo teisės. Išradimas užpatentuotas.

Tai ne vienintelis Vytauto Gabrijolavičiaus išradimas. Neseniai Išradimų bei atradimų komitetas prie TSRS Ministrų Tarybos antrą kartą suteikė jam išradėjo teises. Mat, mokslininkas sukūrė dar vieną originalų prietaisą, kuris leidžia lengvai ir, svarbiausia, užtikrintai paimti galvijų skreples, kas labai svarbu nustatant sunkius jų susirgimus.

Kauniečio prietaisai susilaukė didelio šalies veterinarijos specialistų susidomėjimo. Juos V. Gabrijolavičius demonstravo zoniniame Pabaltijo respublikų ve-

terinarijos darbuotojų pasitarime-seminare.

Kauniečio prietaisai atei-tyje bus gaminami serijiniu būdu ir bus įdiegti šalies veterinarijos punktuose.

Mokslininkų miestelis

Ant Kauno marių kranto išaugo miškininkystės mokslininkų miestelis. Čia įsikuria Miškų ūkio mokslinio tyrimo institutas, miškininkystės technikumai ir bandymų stotis.

Miestelio kompleksą sudaro 4200 kvadratinų metrų ploto mokslinis ir mokymo korpusas, trys bendrabučiai, 24 butų namas dėstytojams ir moksliniams darbuotojams, bandymų stoties korpusas, butiniai bei pagalbinių pastatai. Technikumui pastatė, į kurį ši mokymo įstaiga prieš kelias dienas persikėlė iš Vilniaus, įrengtos laboratorijos, mokymo kabinetai, aktyvi bei sporto salės.

Naujos pusvilnonės medžiagos

„Vėtra“, „Živilė“, „Daina“, — taip pavadintas kostiuminės ir paltines medžiagos sukūrė „Drobės“ fabriko desinatoriai ir technologai. Audinių pavyzdžiai buvo demonstruojami ir gerai įvertinti visąsąjunginėje naujų audinių apžiuroje Maskvoje.

Medžiagos įdomios tuo, kad jose vilna maišoma su viskoze ir lavsanu. Tai padidina jų atsparumą, suteikia gražią išvaizdą, atpigina.

Fabriko audėjai ėmė ruošti šiu medžiagų gamybą.

Ultravioletiniai spinduliai ir... biologija

Ateinančių metų pavasarį Vilniuje TSRS Mokslų akademija ruošia konferenciją ultravioletinių spindulių panaudojimo biologijoje klausimais. Į ją pakviesti dalyvauti su pranešimais Kauno žemės ūkio akademijos ir Medicinos instituto dėstytojai. Pranešimus sutiko skaityti žemės ūkio mokslų kandidatas docentas D. Kukenys, technikos mokslų kandidatas, einas docento pareigas P. Sokas, Medicinos mokslų kandidatas docentė V. Rimkevičiūtė supažindins konferencijos dalyvius su ultravioletinių spindulių panaudojimo efektyvumu gyvulininkystėje, natūralinių ultravioletinių spindulių matavimu Kaune, jų poveikiu hematologiniams rodikliams. Prieš ketletą dienų visąsąjunginei konferencijai tezės jau išsiųstos.

Neriečių staklės — Indijai

Pagal ekonominio ir techninio bendradarbiavimo sutartį Tarybų Sąjungos specialistai Indijoje stato šiuolaikinių medicinos įrengimų gamyklą. Prie viso to nemaža dalimi prisideda ir kauniečiai — „Neries“ šlifavimo staklių gamyklos kolektyvas. Neriečiai šiai statomai gamyklai gamina juostinio poliravimo stakles. Jau surinkti pirmieji mazgai, pradedamas kai kurių dalių cheminis apdirbimas. Sekančiame ketvirtyje šios vienerios staklės su Kauno įmonės ženklų bus išsiųstos į tolimąją Indiją. Neriečiai pirmą kartą siunčia savo pagamintas stakles į užsienį.

Rugsėjo mėnesį — 27 leidiniai

Tik aštuoniolika metų išgyveno demokratikas lietuvių poetas Zigmas Gėlė, pradėjęs pirmuosius literatūrinius žingsnius drauge su J. Janoniu, K. Binkiu, B. Sruoga, V. Mykoliaičiu-Putinu. Jis ir jaunas būdamas paliko nemažą eilėraščių. Poeto kūryba išleidžiama jau ne pirmą sykį. Ir vėl, praslankus keliolikai metų, pasirodo Z. Gėlės „Gėlynas“. Ši eilėraščių rinkinį 5000 egzempliorių tiražu šiomis dienomis išleidžia knygų prekybos tinklą K. Poželos vardo spaustuvė.

Iš viso rugsėjo mėnuo pasižymėjo originalia literatūra. Kaip mums pasakė spaustuvės vyr. inžinierius J. Dalinskas, jau gauti signaliniai M. Sluckio romano „Laiptai į dangų“ egzemplioriai. Šio produktivaus lietuvių tarybinio rašytojo kūrinys išleista dviem leidimais — po 15,000 egzempliorių. J. Karoso knyga „Kalba Vilniaus akmenys“ — tai pasakojimai apie 1926-1931 m. revoliucinius įvykius Vilniuje. Knygos tiražas — 8000 egzempliorių. Toks pat K. Binkio „Poezijos“ tiražas. Šiame rinkinyje surinkti K. Binkio eilėraščiai ir poemos „Tamosius Bekpuris“, „Kriaučius Motiejus“ ir „Jauniausia Lietuva“. Šio mėnesio paskutinėmis dienomis pasirodys rusų kalba leidžiamas almanachas „Sovetskaja Litva“ ir kt. leidiniai.

Įdomus projektas

Kauno specialistai paruošė planuojamo vandens kelio iš Baltijos į Juodąją jūrą ruožo Nemuno žemupyje nusausinimo projektą. Brežiniai išsiųsti į visąsąjunginį hidroprojektavimo institutą, ruošiantį pagrindinę dokumentaciją naujai vandens magistralei, kuri turės didžiulį reikšmę šalies liaudies ūkiui.

E. Laicono vadovaujami Kauno projektuotojai paruošė keturis Nemuno žemupio nusausinimo variantus. Paskutinytis iš jų, specialistų nuomone, yra labiausiai pavykęs. Jame numatoma pastatyti šliužą prie Sovietsko miesto. Vandens lygis upėje pakils 10 metrų. Nuo Sovietsko laivai plauks į Kuršių marias ne upės vaga, o specialiu 24 kilometrų ilgio ir 400 metrų pločio kanalu. Dirbtinę vagą numatyta nutiesiti trasa, einančia pro Rambynų kalną ir Pagėgius. Į kanalą įtekės Jūros upė.

Panaudojus tokį didžiojo vandens kelio, jungiančio dvi jūras, paskutinio ruožo statybos variantą, nereikės valyti ir gilinti labai nuskusio Nemuno žemupio. Išlikęs derlinga žemė, kuri, išsiliejus Jūros upei, atsidurtų po vandeniu.

KINIJOJE VYKSTA JAPONŲ PARODA

Tokio. — Pekine prasidėjo Japonijos industrinė paroda. Ją atidarė buvęs Japonijos premjeras Ishibashi ir Pekino majoras Pengčenas.

Japonija išstatė daug industrinių mašinų. Ji siekia jų pardavimo Kinijai.

Varšuva. — Lenkijos vyriausybė suteikė maršalo titulą generolui Marianui Spychalskiui. Jis yra 53 metų amžiaus.

Prasimuša pirmi daigeliai

Pavasariop
Giria žaliuoja.
Karai — vėliniop!
Taika tik tegyvuoją!..
(IX klasė)

Zygiuokime plačiais keliais
Pirmyn, pirmyn, pirmyn!
Taikos daina teskamba jais
Garsyn, garsyn, garsyn!

Prasmekit, žemės siurbėlės,
Gilyn, gilyn, gilyn!
Pasaulis savo žiedą skleis
Gražyn, gražyn, gražyn!..
1962. VII

Siūbuoja sostai kruvini,
Raudonos vėliavos padangę remia.
Pasaulis visas kur eini,
Taikos vystyklais vysto žemę.

Pasaulio budeliai, drebėkit!
Jums vietos žemėje šventoj
Nėra,—vien kilpoje kabėti
Likimas lemia jums rytoj!..
(1962)

Apglėbsiu žemės rutulį,
Priglausiu prie krūtinės:
Žinau, kaip baisiai vargsta jis,
Ugnim, ginklais pritvines...
Karštu krauju sušildysiu,—
Pagys kraujuotos žaizdos.
Džiaugsmu aš jį pripildysiu,—
Ir švies palaimos žaizdras...
(1962)

Žydės vėl pakelėm alyvos,
Skambės lakštingalos daina...
Gegužės vakarą vėlyva
Manęs tu laukisi vėl viena...
Liūdėsi vėl viena sodely,
Dairysies į šalis...
Siuren šakelėje vėjelis,—
Šnibždėsi lūpomis: „Kur jis?..“
(1963)

Nesu sadiastas, nedėkingas,—
Mana širdis jautri viskam:
Pasaulį jai vargų nestinga!
O kam, dangaus tvėrėjau, kam
Tu leidai žmogų neapkęsti?..
Tiek daug gyvenime jam kęsti?..
Ar pastebi, brolaus, pasauli
Kaip griuva pamatai apgaulės?

Kaip, visu ūgiu atsistojęs,
Žmogus planetą pabučiuoja,—
Karštai priglaudęs jos krūtinę,
(Kartėliu, bombom ji pritvinsu)

Sušildo savuoju krauju...
O, kaip skaisčiai žydėtų ji!
Laisvai kaip jūra subanguotų,
Ir vyčiai skambiau dainuotų,—
Ir dar linksmau šypsotūs saulė,
Jei bombų nebebūt pasauli...
Žmogus jei žmogui broliu būtų,
Smežtiai, apgaulė žemėj būtų...
(163. III. 3)

Pavasaris garbanius žengia
Gimtinės, Sibiro takais,—
Pasaulį pertvarkyti rengias,
Kad jis žydėtų visais laikais...
Kad visada, atvėrus langą,
Padvelktų ryto vėsuma,
Kad rožėmis žydėtų padangė,
Šypsnaiais žydėtų sausuma!..
(1963. V.)

Praskrodė vyturėlis dangų
Zvangėjimu varpelio instabaus!
Saulutė vėl atvėrė langus,
Ir vasarėlė tėviškėj vėl gaus!..
Ir vėl žydės alyvos pakelėm,
Vlė lankos apsiklos žiedų kilimais,—
Varys vėl traktoriai vagas plačiom eilėm,—
Ir vėl gimdys gyvenimą arimai!..
(1963. VI)

Be kritikos—naktim tik vėjas trankos,—
Be kritikos poetas—kaip be rankų,
Be sandraugos nėra vienybės,—
Be kritikos—viskas išklibė...
(1963. IX. 12)

Liudas Giedraitis
(Liudas Giedraitis—16 m. amžiaus moksleivis.—Red.)

'LAISVĖS' VAJUS

(Tąs iš 1-mojo puslapio)

naujinimais. Sako, darbuosis kiek galėdamas, kad jo miestas išsilaikytų laimėtojų skyriuje.

J. Žebrys, clevelandietis, taipgi prisituntė naują prenumeratą. Tiksliai pradžią, sako jis, — bus daugiau gražių rezultatų.

Brooklyniečiai įžengė į vajų su atnaujinimais. Pasidarbavo Valys Bunkus ir J. Gužas. Jiedu darbuosis, kad išlaikytų Brooklyną laimėtojų lentelėje.

Ilgametis vajų veteranas Geo. Shimaitis prisituntė atnaujinimų — sako, kad jo miestas turi būti vienas iš pirmųjų įstoti į vajų. Bravo, Jurgi!

Kiti gerieji vajininkai, kurie pasidarbavo įžengti su pirmais rezultatais, tai: J. Daugirdas, Lowell, Mass.; Ig. Kleivskas, Scranton, Pa.; ir A. Zemaitis, Baltimore, Md.

Kaip matote, vajuas pradžia graži — mūsų vajininkai puikiai pasidarbavo, ir aišku, kad gausime dar daugiau atsiliepimų. Daug sėkmės jiems!

Aukų į \$5,000 Fondą Gauta Sekamai:

Kaip žinote, 1964 metams fondo suma yra nustatyta \$5,000. Pasiskaitykite gražių atsiliepimų:

“Los Angeles, Calif.: Gerbiamieji — Čia rasite čekį sumoje \$100. Dar prieš mirtį Petras Repečka patvarkė spaudos paramai — Po \$10: J. Demečiai (Redlands); J. P.; Spaudos mylėtoja ir Chas. Lewis. Po \$5: S. F. Smith, J. Aukštikalniai, A. ir D. Shultzai (Yucaipa) ir laikraščių mylėtoja. A. ir B. Bushai, \$3. Po \$2: A. Mikulienė, Stanley Petravich, C. Pečiulis ir Leo Peters. Po \$1: M. ir A. Pukiai (Yucaipa), X. A. Talan, J. Kappel, A. Miswick, J. Ulinas, G. ir M. Lapes, Miško Špukas, J. Savickas ir draugas '55c. Su gilia pagarba, S. F. Smith.”

“Gerb. Administracija: Čia rasite čekį vertės \$100. ALDLD 198 kp., Oakland, Calif., pradeda ‘Laisvės’ vajų su šia auka. Mūsų vajininkė V. Tarasienė, kaip ir visuomet, darbuosis su prenumeratomis. Draugiškai, Ks. B. Karosienė”

Per pikniką, įvykusį pas Čiurlius, Pattenburg, N. J., per Antaną Bimbą gauta sekamai:

Leonas Pošiūnas, Elizabeth, N. J. \$10.00
S. Radušis, Bayonne, N. J. 5.00
J. J. Augučiai, Hampton, N. J. 5.00
Kazys Devetko, Brick Township, N. J. 3.00
K. Pocius, Elizabeth, N. J. 2.00
P. Jasilionienė, Binghamton, N. Y. 2.00
Po \$1: A. Skairius, Elizabeth, N. J.; Geo. Waresonas, Brooklyn, N. Y.

Nuo pavienių ir organizacijų gauta:

Laisvietis, Miami, Fla. \$29.00
Dailės ir meno mylėtoja, Newark, N. J. 20.00
Louise Butkevich, Hartford, Conn. 15.00
Pijus Petrasukas, New York City, N. Y. 11.00
F. W., Ossining, N. Y. 11.00
P. Gardauskas, New Britain, Conn. 11.00
A. Sapiega, Troy, N. Y. 10.00
Agnes Grigaitis (pagarbai velionio Jono Tumoso), Los Angeles, Calif. 10.00
Petras ir Ona Malinauskai, Fairport, N. Y. 10.00
O. Petraitienė, Brooklyn, N. Y. 6.00
John Shurmaitis, Pontiac, Mich. 6.00
V. Baltušis, Roslindale, Mass. 6.00
Geo. Skinzeras, Bristol, Conn. 6.00
M. G., Waterbury, Conn. 6.00
Judita Sadauskienė, Mt. Sinai, N. Y. 6.00
Elsie Zalesky, Brockton, Mass. 5.00
P. Butkevicius, St. Petersburg, Fla. 5.00
J. Daugirdas, Lowell, Mass. 5.00
K. Matukaitis, Chicago, Ill. 5.00
K. Danisevičius, Waterbury, Conn. 5.00
K. K., B'klyn, N. Y. 5.00
M. ir E. Liepai, Woodhaven, N. Y. 5.00
V. Greibienė (varde velionio vyro J. Greibaus), Rochester, N. Y. 5.00
Albina Mikalauskas, Richmond Hill, N. Y. 5.00
Senas Parapijonas, B'klyn, N. Y. 3.00
Maria Zeakus, Rockville, Md. 3.00
Andrew Riklaitis, Bristol, Conn. 3.00
J. Swingle, Bristol, Conn. 3.00
Jonas Auglis, E. Billerica, Mass. 3.00
Petras Petronis, Maspeth, N. Y. 2.00
Frank Kemėžis, Torrington, Conn. 2.00
B. Baleišis, Valley Stream, L. I. 2.00
Geo. Budris, Elizabeth, N. J. 2.00
J. Chepukaitis, Forestville, Conn. 2.00
J. A. Samulėnas, Fitchburg, Mass. 2.00
Po \$1: P. J. Podziūnas, Chicago, Ill.; F. Navardauskas, Philadelphia, Pa.; B. Gutkauskienė, Buzzards Bay, Mass.; A. Baresger, Canton, Mass.; P. Navickas, Gulfport, Fla.; A. Pilkauskas, Worcester, Mass.; A. Taurinskienė, Bristol, Conn.; M. Vosylis, Waterbury, Conn.; Helen Savukas, Portage, Pa.; Gh. Daugela, Worcester, Mass.; Jonas Rulis, Rockford, Ill.; P. Kamarauskas, So. Barre, Mass.; A. Linkus, Central Islip, N. Y.; Ona Dobinienė, Napoleonas Kisielius, B'klyn, N. Y.; J. Webra, Cleveland, Ohio; P. Bataitis, Dedham, Mass.; J. Zauga, So. Boston, Mass.

Fondo pradžia graži. Šiuo laiku gauta \$253.00. Būsimas lieka \$4,747.00.

Dėkojame vajininkams už jų pasidarbavimą ir viršminėtiems prieteliams už dovanas. Bus daugiau pranešimų.

“Laisvės” Administracija

Mūsų auksinio jubiliejaus atgarsiai

Nors praėjo ilgokas laikas nuo tų auksinių vestuvių sukakties paminėjimo, bet yra užsilikusių draugų ir draugių, kurie negalėjo dalyvauti tojiškimė, sveikinimu, kurie verti paminėjimo. Juozas Aleksaitis, iš Essex, Conn., nors pavėluotai, prisituntė su pasveikinimu ir pinigine dovaną. Ačiū Juozui už tai!

M. Sukackienė iš Worcester, Mass., rašo: Mielieji brangūs draugai! Visų pirmiausia leiskite man širdingai padėkoti už suteiktą garbės, pakviečiant dalyvauti jūsų bendro gyvenimo auksinio jubiliejaus atžymėjime. Mintis neišvengiamai grąžina mane į taip neužmirštas skubias prabėgusias dešimtmecius. Rodos, taip neseniai jaunutė Elzbiutė, skaisčiai raudonai suknėlė, daug sykių vedė L. S.S. 40 kuopos susirinkimus Worcester, o mandrus bernaitis Juozukas atvykęs, Elzbiutė paviliojo ir į sveitę išsivežė! O kaip skubiai, it bangomis veržiasi į negrįžtamą gyvenimo metą! O kaip džiugu yra, mieli draugai, sugrįžti mintimis ir žinoti, kad prabėgę dešimtmeciai nebuvo veltui sueikvoti, atidavę jį savo skaitlingą eilę metų visuomeninei pažangiai veiklai, pasiekus auksinio jubiliejaus dieną. Lai džiugina jus jį su nūto kelio nuveikti darbai, sudėtos pastangos, kad žmogaus trumpas gyvenimas būtų viltigesnis, skaistesnis, be širdgėlos, be kančių. Jūsų pastangos sudėta tam, kad gyvenimą palikti gražesniu, negu jūs jį radote. O tai yra niekuo nepapildomas jūsų turtas. Gaila, mieli draugai, kad dėl neišvengiamų nepalankių aplinkybių, negaliu atvykti į jūsų garbingą auksinį jubiliejų. Bet mintimis būsiu su jumis. Linkiu jums iš toli brangiausio turto — sveikatos ir ilgų, ilgų metų gyvenimo. Lai būna jūsų jubiliejaus diena skaisči, saulėta, kaip ir prabėgę į nesugrįžtamą dešimtmeciai. Žinau, būsite apsupty mielių brangių draugų, brangių išauklėtų savo šeimynos, o aš gi, gal sutiksu jus greitoj ateity — tada, Juozuk ir Elzbiutė, jums širdingai išbučiuosiu.

Su gražiausiais prisiminimais apie jus,

M. Sukackienė ir šeima

Shelter Island, N. Y.

9-12-63

Brangūs Draugai!

Šiandien aplaikiu nepaprastai atviru — dalyvauti jūsų vedybinio gyvenimo auksinio jubiliejaus paminėjime. Brangūs draugai, jūsų pakvietimą labai giliai įvertinau, bet, atsiprasome, kad negalėjau dalyvauti, nes yra prisižadėję atvažiuoti, tai turime jį laukti. Mes apie jus dažnai prisimename. Tai esate ištermingi ir draugiški draugai. Niekad nenuklydote nuo savo įsitikinimų. Aš gana dažnai prisimenau jus, kaip tik atvažiuotė iš Lietuvos. Tada mes susiedavome draugo J. Sukio kambaryse, kuriuose ir jūs patys gyvenote, tai buvo 1911-12 metais. Kiek ten turėjome įvairių pokalbų, diskusijų įvairiais tuomlaikinio gyvenimo klausimais. Namai ir jūs prisidėjote su pamokiniiais išspėsti svarbius klausimus. Toliau kartu dirbome LSS 19 kuopoj. Kiek buvo surengta prelekcijų, diskusijų ir prakalbų — visuomet ir jūs dirbote kartu su mumis ne tik politiniuose dalykuose, bet dalyvavote ir dailėje, lošdami teatrų, visuomet veikėte darbininkams judėjime pirmutinėje eilėje. O kaip pažvelgime į lietuvių kraučių veikimą, kada buvotė išrinktas unijos delegatu, tai padarėte unijoj didelį perverimą. Pirm to, kada unijos delegatu buvo J. Auginas, kuris buvo tautininkas, tai mažai kas buvo veikama, vien bluznijimas ir pajuokimas vienas kito. Kada jūs paėmėte vadovauti unijos reikalus, tai viskas išnyko. Visai kitokia atmosfera pradėjo reikštis kraučių unijoj.

M. Sukackienė ir šeima

Shelter Island, N. Y.

9-12-63

Brangūs Draugai!

Šiandien aplaikiu nepaprastai atviru — dalyvauti jūsų vedybinio gyvenimo auksinio jubiliejaus paminėjime. Brangūs draugai, jūsų pakvietimą labai giliai įvertinau, bet, atsiprasome, kad negalėjau dalyvauti, nes yra prisižadėję atvažiuoti, tai turime jį laukti. Mes apie jus dažnai prisimename. Tai esate ištermingi ir draugiški draugai. Niekad nenuklydote nuo savo įsitikinimų. Aš gana dažnai prisimenau jus, kaip tik atvažiuotė iš Lietuvos. Tada mes susiedavome draugo J. Sukio kambaryse, kuriuose ir jūs patys gyvenote, tai buvo 1911-12 metais. Kiek ten turėjome įvairių pokalbų, diskusijų įvairiais tuomlaikinio gyvenimo klausimais. Namai ir jūs prisidėjote su pamokiniiais išspėsti svarbius klausimus. Toliau kartu dirbome LSS 19 kuopoj. Kiek buvo surengta prelekcijų, diskusijų ir prakalbų — visuomet ir jūs dirbote kartu su mumis ne tik politiniuose dalykuose, bet dalyvavote ir dailėje, lošdami teatrų, visuomet veikėte darbininkams judėjime pirmutinėje eilėje. O kaip pažvelgime į lietuvių kraučių veikimą, kada buvotė išrinktas unijos delegatu, tai padarėte unijoj didelį perverimą. Pirm to, kada unijos delegatu buvo J. Auginas, kuris buvo tautininkas, tai mažai kas buvo veikama, vien bluznijimas ir pajuokimas vienas kito. Kada jūs paėmėte vadovauti unijos reikalus, tai viskas išnyko. Visai kitokia atmosfera pradėjo reikštis kraučių unijoj.

Suėjus viską į daiktą, jūs visuose darbuose dirbote labai sąmoningai darbininkams judėjime. Seimyniškame gyvenime išauklėjote savo sūnelius ir juos išmokslinote ir turite kuom pasidžiaugti, jie pasiliko naudingi ir garbingi visai žmonijai. Kaip šalies pilietis rūpinatės plačiu šalies gyvenimu ir sulaukėte auksinio vedybinio gyvenimo sukakties. Mes linkime linksmam persvesti tai ir dar ilgai gyveniti.

Juozas ir Izabelė Jakimavičiai

Aug. 9, 1963

Didžiai gerbiame Draugai E. ir J. Bekampiai!

Užkvietimą ant taip didelių garbingos sukakties gavau. Širdingai dėkoju. Tačiau iš priežasties sveikatos pasiėjimo, dalyvauti negalėsiu. Linkiu jums, mieli draugai laimingai sulaukti deimantinio jubiliejaus. Man atrodo, pagal jūsų energiją ir darbštumą darbo liaudžiai — lengvai sulauksite.

Atleiskite už tokią mažą dovanėlę.

Charles Nečiūskas,

Brooklyn, N. Y.

Rugp. 11 d.

Mielas Broli ir Broliene.

Jūsų malonų laišku jį kvietimu į Jūsų suktakutes, priėmė. Labai ačiū. Tik gaila, kad mums nėra galimybių dalyvauti. Mat, kada Pet. Baranauškas, mūsų klubo pirma ranka, serga, randasi ligoninėje ir laukia operacijos, tai jo žmona užima jo vietą klube, tai aš, kaip kairė ranka, irgi dirbu klube. Dirbu ne dėl to, kad norėčiau uždarbio, bet dėl to, kad pagelbėti Baranauškas ir klubui. Geriausių Jums linkėjimų, proga taip brangių gyvenimo suktakutų siunčiame visą glėbį. Mažai kam tokia laimė ateina. 50 metų — tai geras laikotarpis. Joįgi teks pagyventi, tai ir mums kita metą bus 50 metų šeimoje suktakutis.

Kadangi ruošiate “Laisvės” naudai, tai ir mes prisidedame su savo dykleiu dėl Laisvės. Pas mus daug naujo nesimato. Rugs. 22 d. turėjome autingą pas Dr. J. Stanislovaitį taipgi dėl “Laisvės”. Būkite sveiki ir drūti — tai būsite laimingi!

Juozas ir Liudvis Mockaičiai

Rug. 12, 1963

Gerbiami Draugai Bekampiai!

Aplaukėme jūsų užkvietimą į jūsų rengiamą banketą geram tikslui. Mes įvertiname giliai jūsų sumanymą ir mylėtumą būti ir pasimatyti su jumis ir simpatijos draugais, kurie darbuojasi dėl to paties tikslo, bet dalyvauti, susidėjusiomis aplinkybėmis, negalėjome. Ačiū už pakvietimą ir linkime gerų pasėkmių jūsų užmanyme. Savo gyvenimo kelionėje jūs kovojote už visos žmonijos reikalus. Mes giliai įvertiname Jūsų nuveiktus darbus. Dėl geresnių pasėkmių įdedame penkinę.

J. ir K. Vaicekauskai

Binghamton, N. Y.

Širdingai ačiū visiems mūsų prieteliams už gražius ir širdingus mums linkėjimus.

Bekampiai

NERIMSTA NIKSONAS IR EISENHOWERIS

New Yorkas. — Buvęs JAV viceprezidentas Richardas Niksonas labai pyksta, kad gerėja TSRS ir JAV santykiai. Jis puola Kenedį už nepavykusią invaziją į Kubą ir už su tikimą parduoti kviečių Tarybų Sąjungai.

Gettysburge panašią giesmę gieda ir buvęs jo bosas Eisenhoweris. Tas sako, kad geriau kiaules penėti kviečiais, negu juos parduoti socialistinėms šalims.

Worcester, Mass.

Olympia Park Banketas

Spalio 26 d. įvyks didžiulis Olympia Parko uždarymo vasarinio sezono banketas. Visiems Worcesterio ir plačios apylinkės lietuviams yra nuo seniai žinoma, kaip šaunūs mūsų banketai būna, o šis gal dar bus šaunesnis.

Bus pakankamai gausaus valgio ir gėrimų. Bus geras J. Dirvelio orkestras. Šokiai tęsis iki vėlai nakties. L.S.D. draugija visus nuoširdžiai kviečia dalyvauti šiame bankete.

Mūsų moterų komitetas pasirodė su savo nauju sumanymu, kaip patenkinti atsilankiusius į Olympia parką svečius sekmadie.

Ogi taip — per kelias savaites kiekvieną skaidinį jos pagamina skaidinius pietus — pietus paprastai prasideda 1:30 pietų laiku. Visi patenkinti geriais valgiais ir klausia, ar ir sekanti sekmadienį bus tokie pietūs? “Taip”, atsakė rengėjai, “bus”.

Spalio 5 d. įvyko taip pat Olympia parke ALDLD 11 kuopos pietūs. Du svečiai iš New Yorko taip pat dalyvavo — tai R. Mizara ir jo žmona. Mizara pasakė trumpą prakalbą apie “Laisvės” padėtį. Manau, kad kiekvienas “Laisvės” skaitytojas supranta, kad mūsų spauda negali gerai gyventi be aukštesniųjų pareigūnų. Dėkime pastangų dėl “Laisvės” parėmimo!

Draugė Mizarienė, nors paviršutiniškai, palietė gana svarbius dalykus iš Pasaulinio moterų kongreso, įvykusio Maskvoje. Sakė, kad labai buvo žingeidi matyt delegatės net iš Afrikos ir Azijos kraštų, taip pat ir iš South Amerikos.

Mizarienė taip pat ir apie Lietuvą papasakojo daug svarbių dalykų. Sakė, kad būrūazinė spauda, kaip anglų, taip ir lietuvių, pilna šmeižtų ir melų. Sakė, Lietuvoje nėra nedarbo, — kas tik nori dirbt, tai gali gauti darbą. Žmonės gerai apsirūngę ir pavalgę. Fabriku darbininkai gauna pensijas senatvės laiku — taip pat ir kolūkiečiai turi savo pašalpą.

Laike ligos, valdžia visus aprūpina pinigais be atlyginimo. Susirinkusieji gerai paplojo kalbėtojais.

Reikalas pasakyti, kad Moterų komitetas daug atlieka gerų ir naudingų darbų. Linkiu jumiems daug energijos ir geros sveikatos jūsų darbuose.

K. K.

Bridgeville, Pa.

Padėka

Širdingai dėkoju visoms draugėms ir draugams, kurie mane lankė ligoninėje, prisituntė užuojautos laiškus ir atvirukus. Gavau jų iš Chicago, Floridos, Pittsburgo ir kitų vietų. Nuoširdūs draugų ir draugių linkėjimai pridavę jėgų ligos nugalėjimui. Ačiū Pittsburgo moterų klubui ir visiems už užuojautą.

Aplankiau draugės Lukoševičienę ir Genavičienę Washington, Pa. Jos jau kelinti metai serga. Bet pasimokėjo prenumeratą už laikraščius ir dar įteikė aukų. Malonu buvo su jomis pasikalbėti. Linkiu joms pasveikti.

Uršulė Paich

ST. PETERSBURG, FLA.

Pasižvalgys

Viename LLD 45 kuopos parengime čekagietė menininkė, chorų vadovė Daratėlė Murelis, sukinėjosi. Su ja kartu buvo ir jos mamytė iš Miamės. Neteko nugirsti, kaip ilgai jiedvi čia nusisprendė pavišėti.

Šiame mieste daug gyvena pažangiečių iš Čikagos ir vis jų skaičius daugėja. Šiomis dienomis atsikėlė draugai J. ir J. Stancikai. Iš jų kalbos nujaučiame, jog jie čia pasiliks su mumis ant visados. Malonūs draugai.

Čikagos meninės eilės nuostoj dviejų taip jiems reikalingų draugų, ypač “Vilnis” uolau, pasišventusio bendradarbio. Tačiau mum didis laimikis. Tikimės, jog Stancikas čia būdamas rašytas puoš “Vilnies” puslapis, kaip puošė.

Laimingo jiems gyvenimo saulėje Floridoje.

Vėliausiam LLD 45 kuopos susirinkime nugirsta, kad iš Niujorko atvyksta draugas J. Grybas. Jis priš bus lapkr. 27 d. ir viešės apie dešimt dienų. Atvyksta ne tušiomis rankomis, atsiveža daug gražių filmų iš Lietuvos gautų, dar mum cionais nematyti. Kuopa ruošiasi du vakarus filmus demonstruoti. Jei publika pageidaus ir salė bus galima gauti dėl daugiau vakarų, tas bus tuo metu padaryta.

Kuopos susirinkimas, glaudžiai numatęs, kuriom istaigom reikalinga tuojau finansinė parama, tom paskyrė po šimtinę. Kokiom istaigom kol kas nesigirsime.

Gražu! Iš St. Petersburgo laikraščiu “Laisvė” teikiama žinutes net trys korespondentai. Jei visi nepatinę, iš šio miesto bus daug žinučių.

Kuopos susirinkimas nutarė atnaujinti “Laisvės” ir “Vilnies” prenumeratas į vieną biblioteką Lietuvoje. Pagirtinas darbas!

Jūsų Vikučio ir žmonos palikti nesutvarkyti reikalai Connecticut valst. prašyte prašosi nuvykti ir juos ten sutvarkyti, kas ir padaryta. Ta proga buvo malonu susitikti su senaisiais

PRANESIMAI

VYKSTAME Į FLORIDĄ

Mes norime gauti vyra ar moterį važiuoti su mumis į Floridą, moikant vairuoti automobilį. Man vienam vairuoti bus per daug. Dėl daugiau informacijų kreipkitės: K. Ciurlys, Box 5, Pattenburg, N. J. (81-82)

PITTSBURGH, PA.

Spalio 20 dieną yra ruošiamas gražus banketas pagerbimui mūsų pažangaus judėjimo dviejų senų veikėjų — J. Kaucevičiaus ir J. Purtko. Rengia LLD 87 kuopa. Vieta: LDS kp. name, 1317 Reedsdale St. Pradžią 4:30 val. po pietų. Visi kviečiami dalyvauti.

Kuopos Komitetas... (81-82)

HARTFORD, CONN.

Draugai ir draugės, būtinai dalyvaukite. LLD 3-čios apskrities konferencija Spalio-Oct. 20 d. Nev Havene. Būtinai reikia važiuoti.

“Laisvės” naudai parengimas Lapkritio 10 d. 157 Hungerford St. Visi nariai privalome darbuotis, kad parengimas būtų sėkmingas. O tai priklausys nuo visų draugų.

“Laisvės” ir kitų laikraščių vajai. Reikia apkalbėti, kad jie būtų sėkmingi.

Zemaitis (81-83)

veikėjais ir šiaip gerais prieteliais.

Ypač pietūs po medžių pas daktarą J. Stanislovaitį davė progą su daugeliu sumesti po žodį kitą. Tik gaila, kad tas laikas greitai prabėgo. O jau tų klaušimų apie Floridos gyvenimą buvome apipilti, — tiek daug, kad nebebuvo galima visiems atsakyti.

Už malonų traktavimą, vaišinimą prisieina viešai teikti padėką Zemačiam, Butkevicienei, Šilkam, Helenai Žilinskienei, Worcester, Mass., ir O. Visockienei, kuri ant ilgiau mus palaikė prie savęs. Didis ačiū ir visiems kitiems už malonų žodį. Graži grupė žada lankytis Floridoje, tad iki pasimatymo.

Vikutis

Red. atsakymai

J. Romanui, Kanada. — Knygų, kurių laišku klausiate, “Laisvės” leidykla pardavimui neturi. Jas galėtumėte gauti tik Lietuvoje.

ŠUO ITIKINO POLICININKA

Marshfield, Wis. — Šuns įkastas žmogus apsikundė R. Blanchardui, policininkui. Policininkas nenorėjo tikėti, bet, vis gi, nuėjo pas V. Cichonę pasiteirauti apie jo šunį. Kai tik policininkas įėjo į kiemą, atbėgo šuo ir įkando policininkui į koją.

MEDI PIAUNA SROVE

Michigano valstijos (JAV) universitete vykdomi idomūs bandymai. Medis piau-namas plonomis vandens srovėmis, esant dideliui slėgimui. Srovės, išsiveržiančios iš 0.0001 colio diametro išmetamosios tūtos, tiksliai ir greitai supiausto medį. Numatoma, kad naujasis metodas bus panaudojamas miškui kirsti, genėti medžiams, taip pat ir baldų pramėnėje.

PHILADELPHIA, PA. & VICINITY

HELP WANTED MALE

APT. SUPT. (working). Man of proven ability for well known apt. house in Merion. Must be willing & capable of working without supervision. Maintenance of building & lawn. Knowl. of plumbing, elec. etc. Oil burner repairs. Other help. Married man. Live in. No drivers. Must be bondable at employer's expense. Apt. & \$50 per week. LA. 5-1844. (81-83)

MASONS. Residing in Burlington, Camden & Gloucester Cos. 1st cl. for alterations & home improvements. Must have own tools and transportation. Steady work, hourly rate. Call Ralph L. Schaffer Builders, Inc., Sicklerville, N. J. YE. 1-5598 or NA. 9-6464 to arrange for interview. (80-82)

CARPENTERS: residing in Burlington, Camden & Gloucester Cos., for alterations & home improvements. Must have own tools & transportation. Steady work, hourly rate. Call Ralph Schaffer Builders, Inc., Sicklerville, N. J. YE. 1-5598 or NA. 9-6464 to arrange for interview. (80-82)

MALE & FEMALE

MAN & WIFE. Cleaning and help with maintenance. Large apartment Bldg. Experienced and references. Apts. and salary. FL. 2-5473 or FL. 2-0902. (DELAWARE CO.) (81-83)

Help Wanted — Female

WOMAN. For building utility aide. To care for equipment and stock rooms. Also packing and cleaning. Center City Organization. Experienced. 5 days. Call Miss Young. PE. 5-9000. (81-83)

5 p.-Laisvė (Liberty)—Antradi., spalio (Oct.) 15, 1963

Jungtinėse Tautose

United Nations, N. Y.— Jungtinių Tautų Specialus Politinis Komitetas svarstė Pietų Afrikos kai kuriuos klausimus. Svarbiausia: Kai šiuo metu Pietų Afrikos rasistai ruošiasi teisti daugybę negrų ir baltųjų, kaltinamų sabotazu, tai šis komitetas pareikalavo, kad tas teismas neįvyktų, kad kaltinamieji būtų paleisti į laisvę.

Tuo klausimu rezolucija pateikė 55 azijinės ir afrikinės šalys. Rezoliucija, beje, reikalauja daugiau ko — reikalauja, kad visi politiniai kaliniai iš Pietų Afrikos kalėjimų būtų išleisti.

87 balsais pasisakyta už rezoluciją, vienas (Portugalijos) buvo prieš, o keleto šalių susilaikė nuo balsavimo — tarp jų buvo ir JAV. Bet vėliau, kai ši rezolucija buvo balsuota generalinė sesijoje, už ją balsavo ir JAV.

“Sabotuotojų” teismas ruošiamas š. m. spalio 29 d. Sumitėji buvo išlaikyti vienuose per 88 dienas; tik dabar prie jų prileido advokatus. Jaučiamas tiesiog žinoma, kad, jei tie žmonės bus teisiami, tai juos nuteis ilgiems metams kalėti.

Pietų Afrikos kalėjimai perpildyti politiniais kaliniais, kovojančiais prieš apartheidą.

Pietų Afrikos delegacijos vadovas Gerhard P. Jooste visai sukinėjosi, aiškinosi, kaltindamas tuos, kurie kaltina Pietų Afrikos rasistinę politiką. Esą Pietų Afrika “šmeižiama”, ji “nekalta” joje negrai (sudarą milžinišką gyventojų daugumą, nėra persekijami). Jam pritarė Portugalijos atstovas, bet gi pati Portugalija šiandien turi naveręsi milžiniškus Afrikos plotus su milijonais gyventojų.

Dėl baisaus rasizmo Pietų Afrikoje debatai vyko aštrūs. Kalbėtojai priminė, kad tai, kas darosi Pietų Afrikoje, nėra tik šiaip sau, tos šalies naminis reikalas; tai liepsna, kuri gali uždegti karą.

Belgijos užsienio reikalų ministras Paul-Henri Spaak pilnaties mitinge sakė kalbą spalio 8 d. Belgija nėra didelė valstybė, bet Spaako žodis Jungtinėse Tautose yra gana svarbus. Jis juk yra buvęs NATO sekretorius, jis yra buvęs ir JT asamblėjos prezidentas; jis žinomas kaip rimtas diplomatas ir valstybininkas, turįs plačių pažinčių visame pasaulyje. Svarbu ir tai, kad Spaakas prieš kurį laiką lankėsi Maskvoje ir turėjo ilgoką pasikalbėjimą su premjeru N. Chruščiovu.

Ką gi Spaakas pasakė? Svarbiausia, jis priminė, yra tai, kad šiandien (po Maskvos sutarties sudarymo ir pasirašymo) pasaulis nenuleistų rankų, bet kad vis tvirtintų ir tvirtintų taikos reikalą. Kalbėtojas apgailestavo, kad ne visos valstybės po Maskvos sutartimi pasirašė. Jis, aišku, turėjo galvoje ypatingai Prancūziją ir Kiniją.

— Parodykime savo griežtumą, — sakė jis. — Taikos gryninimui, jei bus reikalo, nesibijokime parodyti ir rizikos.

Jis kritikavo skeptikus, kurie mano, kad iš Maskvos sutarties nieko gero

neišeis. Kiek tai liečia komunistines šalis, Spaakas mano, kad jos laikysis savo nusistatymo, savo idėjų, bet jos karo nenori; jos ryžtasi eiti su Vakarais į taikias lenktynes.

Belgija, sakė kalbėtojas, dar šiais metais sudarys kultūriniais klausimais sutartį su Lenkija ir Čekoslovakija; to paties sieksis ir su kitomis socialistinėmis šalimis.

Spaako kalba buvo palydėta tvirtais apdovanojais.

Nervėgijos užsienio reikalų ministras Harvard Lange stoja už Vakarų Berlyno palaikymą “laisvų miestų”, o dėl Vokietijų likimo, sakė, reikia tartis.

Siriijos atstovas Jungtinėse Tautose Salah el Dine Tarazi aštriai kritikavo Izraelį. Izraelis, sakė jis, užgrobė arabų žemę: visa Izraelio istorija nieks daugiau, kaip agresyviu, imperialistiniu veiksmu istorija. Pagal Dine Tarazio kalbą išeina, jog arabiškos šalys niekad nesitaikys su Izraeliu.

Filipinų užsienio reikalų ministras Salvador P. Lopez, be kitko, kalbėjo apie neseniai Britanijos iškeptą naują valstybę — Malaiziją. Jis kritikavo britų politiką, ir Filipinai kol kas naujos valstybės nepripažįsta. Ar jie ją pripažins kada nors vėliau, kalbėtojas nepasakė.

(Kaip žinia, Britanijos valdovai, bijodami komunizmo, sudarė Pacificke naują valstybę iš Malajų, Singaporo ir Saravako.)

Jungtinės Arabų Respublikos (Egipto) užsienio reikalų ministras d-ras Mahmoudas Fawzis kalbėjo spalio 10 d. Jo kalba vyriausiai buvo nukreipta prieš Izraelį. Sakė, Izraelis vis daugiau ir daugiau žydu gabenasi pas save, o išvytu iš Izraelio tūkstančių arabų neįsileidžia ir jiems turto, kurį buvo atėmę, negrąžina, ir už jį neatlygina. Kalbėtojas reikalavo, kad nieks nesikištų į Jemeno vidutinius reikalus. Jemene, kaip žinia, prieš vienerius metus įvyko perversmas — buvo nuversta monarchija ir šalis paskelbta respublika. Monarchistai, beje, remia Saudi Arabiją ir “tūlu” imperialistinių šalių valdžios.

Korespondentas

TSRS žydų protestas prieš šmeižtus

Maskva. — Žydų žurnalo redaktorius ir poetas Aronas Vergelis pateikė straipsnį laikraštyje “Literaturnaja Gazeta”, kuriame protestuoja prieš Jungtinių Valstijų žydų šmeižtus.

JAV žydai “Yom Kippuro” metu meldėsi už žydus Tarybų Sąjungoje. Vergelis rašo, kad tai reakcininkų elgesys, kuriems nepatinka darbo žmonių valstybė.

Vergelis rašo, kad žydai, gyvenantys Tarybų Sąjungoje, eina su visais žmonėmis kurdami naują gyvenimą ir jie niekada negrįžtų į senąjį gyvenimą.

Autorius skaičiais nurodo, kaip daug žydų yra išsilavinusių ir užima aukštas vietas Tarybų Sąjungoje. Jis rašo, kad JAV pasakos apie “antisemitizmą” Tarybų Sąjungoje yra biau-

A. Išlaužas

Lietuviška kultūrinė kronika

Mini Česlovą Janušą

Prieškarinė, o taip pat nacių okupacijos Lietuvoje, mūsiškei buržuazijai nepaprastai tiko saldus, miesčio-niškas dailininkas Česlovas Janušas. Meistras pasiūlyti aliejum, jis iš tikro puikiai tapė “saldumynus.” Miesčio-niška “Vienybė” kai kurių drąsiai vadina lietuviškosios “nuoseklesnės buržuazijos” oficiozu, didžiuliu straipsniu paminėjo šio dailininko 50 metų. Deja, gebėti amata, — žinoti “kaip,” — dar neatsako į nuolatinių kūrėjų klausimą “kodėl.” Menas “kaip būna” — neiliks bet kokio meno istorijoje, jei jis neatsako į klausimą “kodėl taip nupaisytas?” Pasaulį ir tarp mūsų lietuvių per daug problemų, kad visi dailininkai, kaip tie straipsniai, įkišę galvą peletėn, paisyti tik kas patinka pirkėjams.

Vis rašo apie lietuvių

Ką reiškia valia, ką reiškia užsispyrimas! Milijoninio tiražo Saturday Evening Post š. m. rugsėjo 28 išidėjo didelį straipsnį “Explosion in the Movie Underground” (sprogimas filmo pogrindyje). Autorius Pete Hamill’is rašo apie jo organizatorių Jona Meką, kaip jis rašo, “švelniai kalbanti, keturiasdešimties metų buvusį lietuvių poetą.” Čia turime pataisyti — jis nėra buvęs. Jis yra poetas, rašas lietuvių kalba, veikalai, kaip “Semeniškių idilės” — tiesiog didįjį Donelaitį primenantas kūrinys, verktinai laukia išleidimo lietuvių žemėje. Tada Jonas dar daugiau rašys lietuviškai, kai žinos, kad jo tėvynėje jau domisi, kad jo neatiduoda jankiams.

Gi Adolfo Meko filmas “Aleliuja, kalnai,” pagarsėjęs Linkolno Centro pirmajame Filmo festivalyje, kaip teko patirti, netrukus bus rodomas Amerikos Prezidentūroje privačiame Prezidento kino teatre. Šio filmo pagrindinis aktorius Peter Reid yra artimas Kennedyžių šeimos draugas.

Laurinčiukas — atsakingose pareigose

Albertas Laurinčiukas, kelerius metus išgyvenęs Niujorke kaip “Selskaja žizn” korespondentas prie Jungtinių Tautų, grįžęs namo buvo paskirtas atsakingoms pareigoms. Kaip praneša Vilniaus Elta, jis neseniai kalbėjo Lietuvos Žurnalistų sąjungos valdybos plenumo jau kaip “Lietuvos Komunistų partijos Centro Komiteto literatūros, meno ir spaudos sektoriaus vedėjas.” Po jo kalbėjo A. Sniečkus.

Chou En-lajus apie komunistų ginčą

Pekinas. — Japonijos parodoje atsakinėjo į klausimus Chou En-lajus, ministras Chou En-lajus. Buvo jo klausta: Ar gali įvykti diplomatijos ryšių nutraukimas tarp TSRS ir Kinijos?

Chou En-lajus atsakė, kad ne, nes tarp TSRS ir Kinijos komunistų ginčas yra ideologinis, o ne politinis.

Jis sakė, kad TSRS ir Kinijos apsigynimo sutartis yra gyva ir komunistinės sąjūs viena kitai padėtų, įsijau jų kuri lūžtų užpulta.

Jis pareiškė: “Jeigu būtų užpulta Rytų Vokietijai, tai Kinija jai gelbėtų. Jeigu būtų užpulta Kinijai, tai mes turime pasitvirtinti, kad Tarybų Sąjunga ateitų į pagalbą.”

Washingtonas. — JAV turi pardavimui apie 800,000 tonų kviečių.

tyrnybos leidžiamą “America” rastų reikalinga karnors parašyti apie Amerikos lietuvių, kurių tarpe, rodos, nemaža iškilusių žmonių. Visi tie garsūs krikdėmai kultūrininkai, dirbą šioj įstaigoj, atrodo, neįstengia nieko žurnale savo prakišti.

Tysliavienė už visus dejuoja

“Vienybės” leidėja Tysliavienė taip moteriškai aprašo įspūdžius iš apsilankymo Vilniuje. Vienoje pastraipų ji aprašo žurnalisto Serafino gyvenimą tėvynėje. Po to, tur būt, už visus Amerikos lietuvių žurnalistus atidejuoja — kaip mums čia palyginus esą sunku dirbti lietuvių žurnalisto darbą. Kiti net pyktelėjo, — sako “Vienybės” leidėja gyvena milžiniškoje rezidencijoje ant Brooklyno kalno viršūnės, nuolat visur važinėja, o vis skundžiasi...

Vaikas užaugęs jau, studentas. O kaip tada tiems su mažais vaikais, — keliais, ne vienu? Štai toks detroitietis uolus žurnalistas atidėjęs 11 valandų, žmonai padėjęs, sėda tašyti mašinėlės; štai kitas niujorkietis, pasivažinėjęs po Lietuvą, jau keliolika mėnesių dirba nuo 2 ryto, po 16 valandų per dieną, lietuviškai spaudai rasdamas laiko tik pietų pertraukos metu, per “coffe breaks”...

Kur čia visos amerikoniškos bėdos besuminėsi; o dar čia pašėkškaitai Joną Kaskaitį, kaip jis savaitgaliais važinėja į Jono Šimkaus, rašytojų ir žurnalisto, vilą Valakumpiuose. Gerai jiems tėvynėje! Lyg ir pavėdu biskį.

Svečias

Trečiadienį New Yorke buvo baltimoretis, “Laisvės” vartininkas, Antanas Žemaitis. Ta proga jis atvyko ir į “Laisvės” išleistuvę, pasikalbėjo su redakcijos, administracijos ir spaustuvės darbininkais. Aplankė LLD ir LDS centrus.

Antanas Žemaitis draugiškai su nuosirdus mūsų veikėjas. Jis moka gražiai išreikšti savo mintį ir kitų išklausti.

Chou En-lajus apie komunistų ginčą

Pekinas. — Japonijos parodoje atsakinėjo į klausimus Chou En-lajus, ministras Chou En-lajus. Buvo jo klausta: Ar gali įvykti diplomatijos ryšių nutraukimas tarp TSRS ir Kinijos?

Chou En-lajus atsakė, kad ne, nes tarp TSRS ir Kinijos komunistų ginčas yra ideologinis, o ne politinis.

Jis sakė, kad TSRS ir Kinijos apsigynimo sutartis yra gyva ir komunistinės sąjūs viena kitai padėtų, įsijau jų kuri lūžtų užpulta.

Jis pareiškė: “Jeigu būtų užpulta Rytų Vokietijai, tai Kinija jai gelbėtų. Jeigu būtų užpulta Kinijai, tai mes turime pasitvirtinti, kad Tarybų Sąjunga ateitų į pagalbą.”

Washingtonas. — JAV turi pardavimui apie 800,000 tonų kviečių.

Šiam darbui prašome draugiškos talkos

Didžiojo New Yorke ir apylinkės kolonijai lietuvių visuomet gražiai paremdavo sveturgimį amerikiečių teisių apgynimo darbą. To paties prašymu atsikreipiame į jus ir šį kartą.

Dalykas toks:

Teisės ginantysis komitetas rengia savo 30 metų sukakties šauņu knecrtą lapkričio 3 d., 2 val. Jo programoje dainuos ir lietuvių Aido choras, Mildred’os Stensler vadovybėje. Prašome ir ne choriečius dalyvauti. Bet dalyvumo šį kartą neužteks...

Tai ko daugiau reikia? Yra prašymas išgyti bilietus iš anksto. Jų turi lietuviai komitetui talkininkai.

Lietuviai komiteto koncertuose kasmet dalyvau-davo. Pasitikiėdami tuo komiteto prietelių draugin-gumu, lietuviai komitetui talkininkai paėmė visą blo-ką koncerto įžangos bilietų paskleisti tarp lietuvių iš anksto. Mes žinome, jog lietuviai skaitlingai dalyvau-vus jubiliejiniame koncer-te. Tačiau tenka prisipažinti, jog nemalonu būtų žiu-rėti į lietuviams skirtą blo-ko spoksanti tuščių sėdynių lopą, kuomet mūsų draugai užpildytų nuo kitų grupių atlikusius bilietus nusipirkę prie durų. Dėl to mes ir prašome nelaukus paskutinės dienos nei didelių prašymų išgyti bilietus pas saviskius, kad mes salėje nematy-tume to nelemto tuščio lopo lietuvių bloke.

Koncerto salė — Town Hall yra visiems žinomą vietoj prie pat Times Square, 43rd St. ir Broadway, Manhattanė.

Ko-to Liet. talkininkai

Iš Veličkams pagerbti banketo

Kaip jau buvo garsinta, praėjusį šeštadienį “Laisvės” salėj įvyko aidičiams A. ir D. Veličkams pagerbti banketas. Rengė Aido choras.

Zmonių-svečių buvo kupina salė ir visi smagiai linksminosi Toastmasterka buvo Lillian Kavaliauskaitė.

Dainavo pats Aido choras, solistai. Buvo pateikta visa eilė Veličkams sveikinimų—gyvų žodžių ir net telegramomis. Paskiausia kalbėjo A. Velička, visiems širdingai padėkodamas už atsilankymą.

Smulkiau, manome, parašys patys rengėjai kituose “Laisvės” numeriuose.

Klubietėms

Spalio 16 d., trečiadienį, įvyks Moterų Klubo susirinkimas, 7:30 val. vakaro, “Laisvės” svetainėje.

Dalyvaukime visos ir atsiveskime naujų narių. Reikia gerai prisirengti šio sezono darbams. Kiekvienos narės atsilankymas į susirinkimą pagyvina visų narių nuotaiką. Lai mūsų Klubas būna pavyzdys visoms kitoms organizacijoms.

Managua. — Nikaragvoje laukiama militaristų sukilimo.

Alžyras. — Alžyro armijos daliniai sudavė smūgi berberų gaujoms.

Sveiksta

Praėjusį šeštadienį teko aplankyti Joną Jušką. Jis randasi Parkway ligoninėje. Gerai nusiteikęs. Sako, operacija gerai pavyko, ir mūsų Jonas gerai taisosi. Tačiau, sako, ta koja dar ilgokai negalės normaliai naudotis. Mat, kulšės gijimas ima laiko. Tikimasi, kad iš ligoninės bus greitai paleistas.

Kalbėjau su Brone Keršulienė. Klausiau, kaip sekasi mūsų Walteriui sveikata taisyti. Sako, jis sveiksta labai gražiai, tik išsiilgęs draugų, kurių jis tiek daug turi, ir kurie jo labai laukia sugrįžtant į sveikųjų gretas.

Klaidos atitaisymas

“Laisvės” laidoje iš spalio 11 d., Čiurlių korespondencijoje iš Pattenburg, N. J., išgavo klaidą. Čiurlių padėkoje pasakyta “po-sūniui, iš Elizabeth, už nutraukimą paveikslų”. Turėtų būti Pošiūnui. Klaidą atitaisome ir atsiprašome.

New Yorkas. — International orlaukie policijos viršininku paskyrė negrą kapitoną Rossą Moraną. Tai pirmas negras mieste, gavęs taip atsakingą vietą.

FOR RENT

Young business woman or elderly woman to share three room apartment. Good location. No telephone. Must see apartment. 591 Williams Ave., Apt. 6C, Brooklyn, N. Y. Pennsylvania Sta., (IRT Line). (82-83)

ANTROJI DIDELE SAVAITĖ

Nepamirštinos figūros iš Levo Tolstojaus monumentinės novelės yra įvykintas gyveniman Artkino

“Resurrection” (Prisikėlimas)

Pirmas rusų padarytas Tolstojaus darbų filmas Amerikoje

CAMEO THEATRE

8th Ave., prie 44 gatvės

JU. 6-8534

Masinis Mitingas

PRAKALBOS SU DAINŲ PROGRAMA

Rengia Lietuvių Literatūros Draugijos Antroji Apskritis

Ivyks Sekmadienį

Spalio 20 October, 1963

Pradžia 2:30 val. popiet

Didžiojo New Yorke ir apylinkės lietuviai masiniai atžymės simtą metų sukaktį nuo Amerikoje vergijos panaikinimo ir Lietuvoje 1863 metų sukilimo.

Mildred Stensler

Antanas Bimba

Meninė programą pateiks mūsų šaunusis Aido Choras vadovaujant Mildred Stensler

Kalbės Antanas Bimba, žurnalo “Sviesos redaktorius, ir vienas žymus veikėjas svečias amerikietis.

SCHWABEN HALL

474 Knickerbocker Ave., Brooklyn, N. Y.

Kviečiame lietuvių visuomenę skaitlingai atsilankyti. Įėjimas nemokamas

“Laisvės” Koncertas

Iš anksto pasirūpinkite būti “Laisvės” metiniame koncerte. Jau baigiama sudaryti koncerto programa. Turėsime žymių solistų, chorų ir mažesnių grupių.

Ivyks Sekmadienį

Lapkričio 10 November

Pradžia 3-čią valandą

Schwaben Salėje

474 Knickerbocker Ave., Brooklyn, N. Y.

Kviečiame visus atsilankyti ir prašome iš anksto išgyti bilietus.

Ižanga \$1.50 asmeniui (taksai įskaityti)

Rengimo Komisija

6 p.—Laisvė (Liberty)—Antrad., spalio (Oct.) 15, 1963